

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

**ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ
IV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОВА І СВІТ: МОВОЗНАВЧІ, ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ І
ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ»**

Сєвєродонецьк, 2021

УДК 801+81'25+82](06)

Збірка матеріалів ІV Всеукраїнської студентської науково-практичної Інтернет-конференції «Мова і світ: мовознавчі, літературознавчі і перекладознавчі аспекти взаємодії»: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля / Уклад. Ігошев К. М. – Сєвєродонецьк.: Вид-во Східноукр. нац. ун-ту ім. Володимира Даля, 2021. – 95 с. – Бібліограф. у кінці ст.

ДО ЗБІРКИ УВІЙШЛИ МАТЕРІАЛИ ІV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ «МОВА І СВІТ: МОВОЗНАВЧІ, ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ І ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ», ЩО ВІДБУЛАСЯ 16 КВІТНЯ 2021 РОКУ В СХІДНОУКРАЇНСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМ. В. ДАЛЯ (М. СЄВЄРОДОНЕЦЬК)

ЗМІСТ

Секція 1. Актуальні питання іноземної філології

<i>Горошко А. І.</i>	Лексико-семантичні відповідності моносемічних суспільно-політичних інтернаціоналізмів	5
<i>Горошко А. І.</i>	Особливості смислової структури інтернаціоналізмів	8
<i>Kedys D. O.</i>	Functional dimensions of verbs containing the seme <i>to manage</i> in Covid-19-related articles on the UK government portal	12
<i>Парчевська Д. Д.</i>	Семантика назв французьких кондитерських виробів	17

Секція 2. Перспективи розвитку теорії та практики перекладу в Україні та світі

<i>Давидова М. О.</i>	Становлення кіноперекладу як виду аудіовізуального перекладу в Україні	22
<i>Sukhonosova L. A., Nahorna V. V., Zabegalin D. V.</i>	Prospects for practical training of English language translators in Ukraine: current labour market requirements	26
<i>Shyuka S. R.</i>	Yuriy Vynnychuk's short story «Pea Soup» in Mark Andryczyk's translation: Cultural dimension of translational semiosis	30

Секція 3. Лінгвокультурні, соціокультурні та міжкультурні проблеми перекладу

<i>Безкоровайний В. І.</i>	Особливості перекладу іспаномовних газетно-публіцистичних текстів	37
<i>Демиденко О. С.</i>	Функціонування цитати у французькому медійному тексті	42
<i>Зайкова В. А.</i>	Проблематика перекладу «значущих» імен з англійської мови	47
<i>Куряк К. М.</i>	Лінгвостилістичні особливості іспаномовних рекламних текстів	51
<i>Радченко М. О.</i>	Особливості перекладу діалектизмів у художній літературі	56
<i>Романюк А. О.</i>	Особливості перекладу української діалектної лексики англійською мовою	60
<i>Khychiy V. I.</i>	The challenges of rendering stylistically marked vocabulary in translation as based on Jurij Kowalsky's memoir «Saved by the Blessed Virgin: Recollections of Auschwitz and Dachau» and its English translation by Ksenia Maryniak	66

Секція 4: Практичні питання галузевого перекладу

<i>Ворон О. О.</i>	Translation of children's fantasy: precision or impression?	72
<i>Пороговська Я. В.</i>	Особливості перекладу українською мовою	77

	анімаційних фільмів для дітей	
<i>Тихонович А. С.</i>	Особенности перевода спортивных терминов (на примере терминологии видов спорта, которые с 2020 года официально включены в программу Олимпийских игр)	79
<i>Шахматова Ю. О.</i>	Специфіка англо-українського перекладу термінології у науково-технічних текстах галузі екодизайну	83
Секція 5: Зарубіжна література і порівняльне літературознавство		
<i>Можнякова Р. В.</i>	Особенности микропрозы на примере повести Р. Карвера « <i>Why Don't You Dance?</i> »	89
Відомості про авторів		93

Секція 1. Актуальні питання іноземної філології

Горошко А. І.

Львівський національний університет імені Івана Франка

Татаровська О. В., к. філол. н., доцент,

Львівський національний університет імені Івана Франка

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ВІДПОВІДНОСТІ МОНОСЕМІЧНИХ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМІВ

Дослідження присвячено вивченню інтернаціональної лексики як складової частини міжнародного лексичного фонду мов. Метою розвідки є систематизація та зіставний аналіз інтернаціоналізмів суспільно-політичної тематики (лексико-семантичних відповідностей моносемічних інтернаціоналізмів, виявлення їх історичних та генетичних джерел, аналіз семантичної варіативності та ін.) української та англійської мов як складників відповідних фрагментів мовних картин світу.

Оскільки, моносемічними (однозначними) вважаються слова з одним значенням, можна погодитись з твердженням А.І. Едличко, що моносемічні суспільно-політичні інтернаціоналізми – це інтернаціоналізми, в семантичній структурі яких міститься значення, пов'язане з галуззю політики й які є спільними для всіх порівнюваних мов [1, с. 13].

Такі інтернаціоналізми представлені невеликою групою за кількісним критерієм (162 одиниці – 10,74%) і характеризуються повним збігом значення у англійській та українській мовах.

Проведений аналіз 503 діад інтернаціональної лексики дозволив нам окреслити таку семантичну класифікацію суспільно-політичних моносемічних інтернаціоналізмів:

1) найменування суб'єктів політики (представників владних структур), до прикладу: *vice-president* (англ.) – *віце-президент* (укр.);

1. інтернаціоналізми сфери внутрішньої політики держави, як-от: *neo-conservatism* (англ.) – *неоконсерватизм* (укр.);
2. найменування класів, прошарків, груп суспільства, наприклад: *loyalist* (англ.) – *лояліст* (укр.);
3. інтернаціоналізми сфери зовнішньої політики держави та дипломатичної практики, як-от: *colonialism* (англ.) – *колоніалізм* (укр.);
4. номінації характеру діяльності політичних організацій і партій, методи й форми, партійної роботи та боротьби, наприклад: *genocide* (англ.) – *геноцид* (укр.);
5. інтернаціоналізми особливостей мовлення суб'єктів політики, як-от: *argot* (англ.) – *арго* (укр.);
6. інтернаціоналізми напрямів світогляду суб'єктів політики, наприклад: *adventurism* (англ.) – *авантюризм* (укр.);
7. найменування соціальних процесів дезорганізації суспільного життя, як-от: *vandalism* (англ.) – *вандалізм* (укр.);
8. найменування супротивників державної влади, форм правління, наприклад: *separatist* (англ.) – *сепаратист* (укр.);
9. найменування морально-філософської сфери суспільного життя, наприклад: *existentialism* (англ.) – *екзистенціалізм* (укр.);
10. найменування правових норм суспільно-політичних відносин, як-от: *extradition* (англ.) – *екстрадиція* (укр.);
11. позначення соціально-політичних наук та суспільно-політичної термінології, наприклад: *universalism* (англ.) – *універсалізм* (укр.);
12. інтернаціоналізми побутового спрямування, як-от: *ethnology* (англ.) – *етнологія* (укр.).

Кількісні дані розподілу моносемічних інтернаціоналізмів наведено в таблиці (див. табл. 1).

Таблиця 1. Семантична класифікація моносемічних інтернаціоналізмів

№	Лексико-семантична група	Кількість
1.	Суб'єкти політики (представників владних структур)	2
2.	Внутрішня політика держави	5

3.	Класи, прошарки, групи суспільства	3
4.	Зовнішня політика держави та дипломатична практики	4
5.	Спосіб політичної діяльності	2
6.	Особливості мовлення суб'єктів політики	6
7.	Світогляд суб'єктів політики	1
8.	Соціальні процеси дезорганізації суспільного життя	7
9.	Супротивники державного влади, форм правління	3
10.	Морально-філософська сфера суспільного життя	4
11.	Правові норми суспільно-політичних відносин	2
12.	Соціально-політичні науки та суспільно-політична термінологія	5
13.	Ітернаціоналізми побутової тематики	10
	Разом	54 діади

Кількість моносемічних інтернаціоналізмів становить 162 одиниці, що складає 10,74% від загальної кількості досліджуваних елементів. Найбільшу за обсягом семантичну підгрупу складають найменування побутової тематики, наприклад: *baccarat* (англ.) – *бакара* (укр.). Найменш об'ємною виявилася підгрупа інтернаціоналізмів на позначення напрямів світогляду суб'єктів політики, єдиним прикладом якої є *adventurism* (англ.) – *авантюризм* (укр.).

Проведений аналіз моносемічних суспільно-політичних інтернаціоналізмів свідчить про наявність 13 підгруп у моносемічних інтернаціоналізмах. Також для моносемантів характерна відносно повна семантична спільність. Проаналізувавши великий обсяг одиниць, доходимо висновку, що моносемічним інтернаціоналізмам притаманні відношення включення (як різновиду неповної семантичної спільності).

Здійснений аналіз суспільно-політичних інтернаціоналізмів англійської та української та висвітлення змін їх лексичного значення у лоні національної мови дозволяє поглибити лінгвістичні дослідження з семантики, історичної лексикології та сприяють подальшому дослідженню лексико-семантичних змін інтернаціоналізмів в інших мовних аспектах і в інших сферах вживання.

Література

1. Еличко А. И. Семантика политических интерлексем в статистике и динамике (на материале русского, немецкого и английского языков) : автореф. дис. ... канд. фил. наук. Владивосток, 2009. 20 с.
2. Словник іншомовних слів. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.jnsm.com.ua/ures/book/index.shtml>

Горошко А. І.

Львівський національний університет імені Івана Франка
Татаровська О. В., к. філол. н., доцент,
Львівський національний університет імені Івана Франка

ОСОБЛИВОСТІ СМИСЛОВОЇ СТРУКТУРИ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМІВ

Оскільки лексична система мови належить до найбільш відкритих до змін систем, її словниковий склад перебуває у стані постійного динамічного розвитку, який відображається або появою нових слів, або виходом окремих лексичних одиниць з ужитку, або зміною значення слів.

Різні підходи до структурно-семантичної класифікації суспільно-політичних інтернаціоналізмів (за наповненістю складу; за сферою вживання; за лексико-семантичними особливостями) свідчать про тематичну розгалуженість та різноплановість суспільно-політичної лексики і вказують на її здатність забезпечити найрізноманітніші сфери життя суспільства.

Взявши до уваги ґрунтовні класифікації С. С. Лук'яненка, Г. П. Клімчук та С. В. Трофімової [3, с. 3-6; 1, с. 133-136; 2, с. 201 – 210; 4, с. 15-17], пропонуємо таку семантичну класифікацію суспільно-політичних інтернаціоналізмів:

– назви етнічних спільнот, які вважаються сталими історично сформованими угрупованнями людей, що належать до одного етносу, наприклад: *aborigine* (англ.) – *абориген* (укр.);

- номінації етнічних процесів, які зображають істотні зміни в різних компонентах етнічних спільнот, у духовній, матеріальній, соціальній структурах, що мають місце в процесі історичного розвитку людства, як-от: *consolidation* (англ.) – *консолідація* (укр.);
- номінації державно-територіального устрою, знаків, символів країн, які дають змогу визначити внутрішню структуру держави, відображають її суверенітет та ідеологію і мають етнічно-національне походження, як-от: *autonomy* (англ.) – *автономія* (укр.);
- форма державної влади, форма правління, що є способом організації та здійснення державної влади в країні, наприклад: *confederation* (англ.) – *конфедерація* (укр.);
- найменування суб'єктів політики (представників владних структур), які представлені назвами представників виконавчих та адміністративних структур, назви зі збірним поняттям, як-от: *leader* (англ.) – *лідер* (укр.);
- назви виконавчо-розпорядчих органів влади, установ, що є суб'єктами адміністративно-правового регулювання у суспільно-політичній, економічній сферах держави, наприклад: *congress* (англ.) – *конгрес* (укр.);
- інтернаціоналізми сфери внутрішньої політики держави, які відображають сукупність напрямів діяльності у сфері відношень між суб'єктами політики, як-от: *censure* (англ.) – *цензура* (укр.);
- найменування класів, прошарків, груп суспільства, що представляють освітню, соціально-майнову та владну диференціацію індивідів у статусній ієрархії, наприклад: *intelligence* (англ.) – *інтелігенція* (укр.);
- номінації політичних партій, об'єднань, течій, угруповань, які слугують ланкою між громадянами та владою і коригують напрямок суспільного розвитку, як-от: *Pan-Slavism* (англ.) – *панславізм* (укр.);
- інтернаціоналізми сфери зовнішньої політики держави, яка зображає сукупність відносин держави з іншими державами та міжнародними організаціями, використовуючи дипломатичну практику, як найважливіший засіб зовнішньої політики, наприклад: *discrimination* (англ.) – *дискримінація* (укр.);

- номінації характеру діяльності політичних партій, методи й форми партійної роботи та боротьби, що відображають стиль керівництва та діяльність рядових членів партій, як-от: *terror* (англ.) – *терор* (укр.);
- інтернаціоналізми особливостей мовлення суб'єктів політики, що зображають вміння, характер діяльності мовлення політичних суб'єктів, наприклад: *articulation* (англ.) – *артикуляція* (укр.);
- інтернаціоналізми напрямів світогляду суб'єктів політики, які характеризують різні типи політичної свідомості, як-от: *humanism* (англ.) – *гуманізм* (укр.);
- найменування соціальних процесів дезорганізації суспільного життя, зокрема інтернаціоналізми, пов'язані з визвольним рухом, бунтарством, класовою боротьбою, наприклад: *terrorism* (англ.) – *тероризм* (укр.);
- номінації супротивників державної влади, форм правління, зокрема партійна неприхильність, найменування носіїв певної ідеології, як-от: *mafia* (англ.) – *мафія* (укр.);
- інтернаціоналізми виборчого процесу, що передають характер та перебіг виборів та передвиборчих кампаній, наприклад: *debate* (англ.) – *дебати* (укр.);
- найменування морально-філософської сфери суспільного життя, які об'єднують номінації ідейно-моральних тенденцій та світоглядні поняття, як-от: *Protestantism* (англ.) – *протестантизм* (укр.);
- найменування правових норм суспільно-політичних відносин, які встановлюють і регулюють соціальне життя, координують суспільно-політичні державні відносини, наприклад: *execution* (англ.) – *екзекуція* (укр.);
- інтернаціоналізми військової термінології, які використовуються для позначення спеціальних понять певного розділу військової науки або військової техніки, як-от *intervention* (англ.) – *інтервенція* (укр.);
- найменування економічної сфери діяльності, які відображають загальні політико-економічні поняття, зокрема інтернаціоналізми, які пов'язані з

економічною політикою держави, з найменуванням фінансової сфери суспільного життя, наприклад: *capital* (англ.) – *капітал* (укр.);

– позначення соціально-політичних наук, які представлені системою номінативних одиниць, що відбивають сферу суспільно-виробничого, політичного життя нації, як-от: *socialization* (англ.) – *соціалізація* (укр.);

– інтернаціоналізми, побутової тематики, які є загальноживаними словами, термінологічне значення яких закріплюється з початком розвитку системи наукових знань, як-от: *population* (англ.) – *популяція* (укр.).

Така широка семантична класифікація суспільно-політичних інтернаціоналізмів вказує на достатню сформованість та розгалуженість інтернаціональної лексики, на її здатність охопити різноманітні сфери життя суспільства. Суспільно-політичні інтернаціоналізми значною мірою збагатили словниковий склад мов та уніфікували певні найменування суспільно-політичної сфери життя.

Література

1. Клімчук Г. Тематичні групи суспільно-політичної лексики в періодиці Михайла Грушевського. *Лінгвістичні студії*. Випуск 19. Донецьк : Літературне місто, 2008. С. 133-136.

2. Клімчук Г. П. Запозичення як джерело формування лексичної бази публіцистики М. Грушевського. *Філологічні студії*. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету, 2014. Вип. 11. С. 201-210.

3. Лук'яненко С. С. Тематичні групи соціально-політичних номенів української мови (історія та сучасний стан). *Вісник Харківського Національного університету*. Сер.: „Філологія». Харків : ХНУ, 2007. Вип. № 50. С. 3-6.

4. Трофімова С. В. Громадсько-політичний переклад і його специфіка. Орел : Орловський держ. ун-т, 2007. С. 15-17 .

Kedys D. O.

Ivan Franko National University of Lviv
Andreichuk N. I., doctor of philology, professor,
Ivan Franko National University of Lviv

**FUNCTIONAL DIMENSIONS OF VERBS CONTAINING THE SEME *TO*
MANAGE IN COVID-19-RELATED ARTICLES ON THE UK GOVERNMENT
PORTAL**

As the topic of COVID-19 is at present permeating all spheres of political and everyday life, the research is aimed at discovering the characteristic features of the coronavirus-related articles on the UK Government Portal [8] with the specific reference to the functioning of verbs containing the seme *to manage* in these articles. The goal of the research is to conduct the content analysis on the texts in which the verbs are used, to retrieve the information about what bodies manage the COVID-19-related issues in the United Kingdom and what is or should be managed while dealing with coronavirus. The corpus of research contains 1,121 articles collected during the period from 16.12.2020 to 16.03.2021.

Content analysis is viewed as a family of systematic, rule-guided techniques used to analyze the informational contents of textual data. There are several types of content analysis including quantitative and qualitative methods all sharing the central feature of systematically categorizing textual data in order to make sense of it. They differ, however, in the ways they generate categories and apply them to the data, and how they analyze the resulting data. [2, pp. 39-62] However, by systematically evaluating texts (e.g., documents, oral communication, and graphics), qualitative data can be converted into quantitative. [6] Researchers use content analysis to find out about the purposes, messages, and effects of communication content. They can also make inferences about the producers and audience of the texts they analyze. [3] The presented research is based on the combination of quantitative and qualitative methods, as I have counted the collected data and focused on the findings to understand and interpret them. According

to the Merriam-Webster Thesaurus [7] and Google's English dictionary [5], the list of the verbs containing the seme *to manage* includes the following lexemes: *manage, administer, administrate, command, conduct, control, direct, govern, guide, handle, head, lead, operate, overlook, oversee, preside (over), regulate, run, rule, steward, superintend, supervise, tend*. At the first stage of the research the frequency of their occurrence on the UK Government Portal was checked and it was discovered that six of them occur over a hundred times (Table 1).

Table 1. The frequency of occurrence of verbs containing the seme to manage in Covid-related articles

Manage	216
Operate	171
Conduct	153
Run	152
Lead	113
Control	101

One should mention the absolute dominance of noun-forms containing the seme *to manage* over verb-forms. I have discovered that not all of the verbs from the before-mentioned list are used in COVID-19-related articles on the UK Government Portal within the stated time period. Verbs containing the seme *to manage* that have not been registered in the process of data collecting are as follows: *administrate, preside (over), rule, steward, superintend, tend*. Other verbs, such as *administer, supervise, govern, handle, direct, guide, regulate, head, oversee, command, overlook* were used less than 100 times. As the word *to manage* has the highest frequency of occurrence on the UK Government Portal, the paper will mainly concentrate on functional dimensions of the forms of this verb.

Before discussing the results obtained in the process of analysis, one should comment on the semantic peculiarities of the verb *to manage*. The verb is capable of acquiring various senses depending on the context, but the research is focused only on one of them. According to Cambridge Learner's Dictionary [1] and Macmillan English Dictionary [4], the verb *to manage* means «to be responsible for controlling or organising someone or something; to organise and control the work of a company,

organisation, or group of people». The samples gathered show that the aforementioned sense of the verb is present in all of the cases.

In the process of analysis one can discover that non-finite forms of the verb *to manage* are more frequently used on the UK Government Portal rather than finite ones. The usage of non-finite forms of the verb outnumbers the number of usages of finite forms greatly. Among them, the cases of using the word *manage* as the gerund (e.g. «*Managing* your business during coronavirus»), the Participle I (e.g. «funeral directors and others *managing* a death in the community»), the Participle II (e.g. «both public and privately *managed*») and the infinitive (e.g. «How *to manage* staff during an outbreak») are the most recurrent. One can state that the usage of the gerund-form of the verb *to manage* is the most frequent out of them. It is followed by the infinitive-forms that have slightly greater degree of occurrence than the Participle-II-forms. The verb *to manage* functioning as the Participle I in COVID-19-related articles has been rather rare during the period under study. That leads to the conclusion that COVID-19-related articles on the UK Government Portal have rather informative and instructive character, as they devote no or little attention to the tense, number and person of the verb.

However, there are cases in which finite forms of the verb *to manage* are used. In this case, the most frequently used tense is the Present Indefinite. In addition, the occurrence of the Future Indefinite, Present Progressive have also been registered, though not so often. While analysing the cases in which the Present Indefinite has been used, I have discovered that the verb *to manage* is used in the active voice more often than in the passive voice, however the latter has still been observed (e.g. «whether the medicine has any specific storage requirements, and how those *are managed* during posting»). Dwelling upon its usage in active voice, the third- or second-person plural of the verb *to manage* has been used in almost all cases (e.g. «their parents and carers *manage* their mental wellbeing»; «testing continues to play an important role how we *manage* the virus alongside the roll out of vaccines»). One can also found cases when the verb *to manage* has been used in imperative mood (e.g. «*Manage* your MOT centre»). The occurrence of the usage of the Future Indefinite form of the verb *to manage* is not numerous, but relying on the data stored, the passive voice has been used

as often (e.g. «Vaccination *will* be managed by the health services in each nation: NHS England and NHS Improvement, NHS Wales, NHS Scotland, Health and Social Care Northern Ireland») as the active one (e.g. «Care homes will *manage* the number of visits to ensure they can enable safe visiting and the programme will be continuously reviewed.»). Present Progressive forms of the verb are peculiar due to their functioning as parts of the Zero/First Conditional constructions (e.g. «You may need to take a different approach if you *'re managing* land in the countryside.»).

Relying on the corpus of the research, one can conclude that the verb *to manage* functions as different parts of the sentence. The most frequently *to manage* serves as the object (e.g. «politicians are trying to *manage*»), as a part of the complex object (e.g. «to help providers *manage*»), as a part of the complex subject (e.g. «Measures to *manage* the risk...will vary...»), as the simple predicate (e.g. «The Capacity Tracker *is managed*»), as the compound modal predicate (e.g. «they can *manage*») and it is most often used with such modals as can, should and must, as a part of the adverbial modifier of purpose (e.g. «To help businesses *manage* the transition ..., a 12.5% rate will then apply for a further 6 months...»), as the compound nominal predicate (e.g. «There are measures *to manage*»), as a part of the participle phrase (e.g. «helping them *manage*»).

Content analysis proves that the verb *to manage* is frequently used in «*to manage the risks*» word combinations. There are 24 cases when the aforementioned word combination has been used. From time to time, some other components like «*to manage the timing risks*», «*managing coronavirus risk*» are added. Therefore, one can conclude that the issue of trying to control the potential damage caused by coronavirus is often discussed in COVID-19-related articles. Moreover, the passive construction with the verb *to manage* has been also discovered a couple of times in the collected samples: «*Vaccination is managed*» that also demonstrates the aim of the government to control the process of implementing the vaccine. There are also cases when the verb *to manage* is used in such word combinations as «*to manage virus*» and «*to manage mental wellbeing*» that can lead to the conclusion that the government intends to deal not only with the virus threat but with the effects the virus has on people's mental health as well.

As to the subjects in active and agents in passive constructions that shall give an

answer to the question who and what deals with the COVID-19-related issues in the UK, the following examples have been gathered: the health services (NHS England, NHS Improvement, NHS Wales, NHS Scotland, Health & Social Care Northern Ireland), The National Institute for Health & Care Excellence, NHS Board Health Protection Teams (HPTs), investigators and sponsors, first responders, general practitioners, trained volunteers/staff, local authorities, adult social care services, local authorities & academy trusts, carers & parents, and care homes. As a conclusion, I can state that the aforementioned bodies are governing the issues related to coronavirus in the UK.

Therefore, the conducted analysis has allowed to reveal the number of the verbs containing the same *to manage* in COVID-19-related articles published on the UK Government Portal from 16.12.2020 to 16.03.2021 as well as functional peculiarities of the usage of the verb *to manage* as it has turned out to be the most frequently used. It has also given an opportunity to discover what the activity of management is directed to according to the UK Government Portal and who is the performer of those actions aimed at dealing with coronavirus pandemic.

References

1. Cambridge Learner's Dictionary. [Electronic resource]. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/learner-english/manage>
2. Forman J., Damschroder L. Qualitative Content Analysis // Empirical Methods for Bioethics: A Primer (Advances in Bioethics, Vol. 11) [Eds. Jacoby L., Siminoff L. A.] Bingley: Emerald Group Publishing Limited, 2007. 221p.
3. Luo A. What is content analysis and how can you use it in your research. [Electronic resource]. URL: <https://www.scribbr.com/methodology/content-analysis/>
4. Macmillan Dictionary Online. [Electronic resource]. URL: <https://www.macmillandictionary.com/dictionary/british/manage>
5. Oxford Languages. [Electronic resource]. URL: <https://languages.oup.com/google-dictionary-en/>

6. Pfarrer M. Content and Textual Analysis. [Electronic resource]. URL: <https://www.terry.uga.edu/contentanalysis/index.php>

7. The Merriam-Webster Thesaurus. [Electronic resource]. URL: <https://www.merriam-webster.com/thesaurus/manage>

8. The United Kingdom Government portal. [Electronic resource]. URL: <https://www.gov.uk/>

Парчевська Д. Д.

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Кривенець І. В., викладач,

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

СЕМАНТИКА НАЗВ ФРАНЦУЗЬКИХ КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ

Назви страв часто застосовуються в повсякденному житті людини. Їх можна почути в побуті, на сторінках кулінарних рубрик, у телепередачах. У кулінаронімах відображаються традиції певної країни, вони несуть у собі певну інформацію про страву, яку вони називають, можуть мати потужний прагматичний потенціал, що викликає, або ж, навпаки, відбиває бажання людини скуштувати їжу. Дослідження етимології, лексико-семантичних і прагматичних особливостей кулінаронімів – одне з актуальних питань сучасної лінгвістики, адже постійно з'являються нові страви й, відповідно, назви, тому їх вивчення не може бути припинено. **Об'єктом** нашої розвідки виступають номінації французьких десертів. **Предметом** дослідження є лексико-семантичні особливості назв кондитерських виробів що були згадані на сторінках французької газети «Le Figaro».

Актуальність роботи визначається скерованістю сучасних наукових лінгвістичних студій на вивчення способів творення назв кулінарних страв (П. П. Буркова, О. О. Приймак), їхнього функціонування в текстах (М. А. Кантурова, Л. Я. Сапожнікова), що обумовлює необхідність дослідження семантичних особливостей номінацій класичних французьких десертів.

Метою роботи виступає визначення лексико-семантичних особливостей назв французьких кондитерських виробів на **матеріалі** кулінарної рубрики газети «Le Figaro».

Лексичне значення власних назв залежить від таких факторів: взаємовідношення компонентів цих найменувань і особливості тих об'єктів, які вони називають і від ознак яких залежить понятійний зміст цих назв [2], до яких відносяться й найменування страв. Наразі багато науковців (З. Г. Козирева, І. О. Державецька, Marina Aragón Cobo, D. Juraffsky, R. Lakoff, Cornelia Gerhardt та ін.) займаються вивченням лексичної групи «їжа». Зокрема, Marina Aragón Cobo в своїй роботі розглядає семантику та прагматику тропів у назвах французької гастрономії [11]. Проте, недостатня кількість досліджень назв саме французьких страв загалом та десертів зокрема обумовлює нашу зацікавленість обраною темою.

Існує розрізнення онімів згідно зі способом творення назв: афіксальний, безафіксний, складання основ, конверсія [4]. Виходячи з мети дослідження, ми не розглядаємо саме способи творення, а зосереджуємо увагу на онімній семантиці. Тому, нами в роботі запропонована власна класифікація, виходячи з лексико-семантичного наповнення назв французьких десертів, сигніфікативні компоненти яких мають особливе походження та місце в значеннєвій структурі цих найменувань [1, с. 13].

До першої лексико-семантичної групи належать назви кондитерських виробів, утворені використанням слів, що відображають їх текстуру. Назву десерту *Sablé* [12] складає прикметник, похідний від іменника *sable* n.m. – «Ensemble de petits grains minéraux (quartz) séparés, recouvrant le sol» [7]. За своєю текстурою десерт розсипчастий і крихкий, майже як пісок, на що вказує його

назва, відображаючи саме текстуру виробу, а не, наприклад, його смак, походження, зовнішній вигляд тощо. За таким семантичним принципом утворено й назву десерту *Glace au chocolat* [12], де лексема *glace* n.f. має значення «Eau congelée» [7]. З цього випливає, що за текстурою десерт твердий і холодний. Отже, лексичні компоненти, що входять до цих назв десертів мають значення, що відображає специфіку їхньої текстури.

Розглянемо лексико-семантичну групу «десерти», утворену вживанням слів, значення яких відображає спосіб приготування. Десерт *Crème brûlée* [12] містить у своїй назві дієприкметник минулого часу *brûlée*, що утворений від дієслова *brûler* v.t. – «Endommagé ou détruit par le feu» [9]. Крем-брюле – це заварний крем із хрусткою карамелізованою скоринкою зверху, яка досягається шляхом фламбування цукру, отже, у лексичному компоненті назви вміщено значення, що розкриває спосіб приготування. Таку ж семантичну специфіку має й назва французького кондитерського виробу *Nectarines rôties aux framboises* [12], де лексема *rôties* adj.f.pl. – «cuit à feu vif» [9] указує на те, що десерт приготований на сильному вогні. Відповідно, можна дійти висновку, що семантика назв цих десертів передає спосіб приготування десертних страв.

На сторінках кулінарної рубрики газети «Le Figaro» нами було знайдено назви десертних страв, де лексичним компонентом виступає топонім. Наприклад, тістечко *Paris-Brest* [12] містить у назві два топоніми – *Paris* і *Brest* (Париж і Брест). Його названо на честь велосипедного супермарафону Париж-Брест-Париж 1891 р. [8], а сам виріб має форму велосипедного колеса. Уживання топоніму спостерігаємо і в назві *Tartelette Mont-Blanc* [12], де лексема *Mont-Blanc* («Монблан» [3]) утворює метафоричний зв'язок між кулінарнімом та горою, створює в уяві реципієнта певні образи цього десерту. Назва походить від найменування найвищої гори в Європі, розташованої в Альпах [10]. Страва справді має форму, що нагадує гору. Отже, виокремлюємо ще один спосіб номінації французьких кондитерських виробів – використання власних назв, що несуть метафоричне навантаження, яке може виявлятися в порівнянні десерту з

тим, що позначає топонім, або ж указувати на певні культурні чи історичні події, впливаючи при цьому на форму десерту.

Традиційний французький десерт на Різдво, *Bûche de Noël* [12], названий так через те, що за формою нагадує поліно. Використана у назві лексема *bûche* n.f. – «Gros morceau de bois coupé pour être mis au feu» [9] створює певні асоціації з формою поліна. Десерт готують наприкінці року й подають у такому вигляді, наче це справжнє поліно, готове до спалювання під час святкування зимового сонцестояння [5]. Також, лексеми на позначення форми входять до складу таких найменувань французьких солодких страв: *Couronne de fruits* [12] (де лексема *couronne* n.f. має значення «Toute forme circulaire, tout objet constituant un cercle, ensemble de choses disposées en cercle» [9]); *Tarte aux fraises en forme de cœur* [12] (де словосполучення *en forme de* безпосередньо вказує на те, що семантика цього найменування – форма виробу, а іменник *cœur* n.m. має значення «Ce qui présente ou évoque la forme plus ou moins stylisée (en pointe vers le bas, en double hémicycle vers le haut) et (parfois) la couleur rouge d'un cœur» [6]).

Отже, у ході аналізу специфіки назв класичних французьких кондитерських виробів було визначено їх лексико-семантичні особливості, до яких відносимо вживання мовних одиниць на позначення: а) текстури страви; б) способу приготування; в) форми десертного виробу; г) метафоричного зв'язку страви із певною культурно-історичною подією.

Перспективним для подальших досліджень вважаємо вивчення прагматичних особливостей назв страв французької кулінарії.

Література

1. Никитин М. В. О вторичной сигнификации. Волгоград : ВГПИ, 1990. С. 3-15.
2. Суперанська А. В. Ономастика начала XXI века. М. : Институт языкознания РАН, 2008. 80 с.
3. Словарь Мультитран. URL: <https://www.multitrans.com/m.exe?l1=4&l2=2> (дата звернення: 17.03.2021)

4. Торчинський М. М. Функціональна характеристика власних назв. URL: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/handle/123456789/5720> (дата звернення: 28.03.2021)
5. Bûche de Noël. *Wikipédia*. URL: https://fr.wikipedia.org/wiki/B%C3%BBche_de_No%C3%ABl (дата звернення: 17.03.2021)
6. COEUR: Définition de COEUR. URL: <https://www.cnrtl.fr/definition/coeur> (дата звернення: 21.03.2021)
7. Dico en ligne Le Robert. URL: <https://dictionnaire.lerobert.com/> (дата звернення: 21.03.2021)
8. Histoire d'un plat parisien mythique : le Paris-Brest. URL: <https://www.pariszigzag.fr/secret/histoire-insolite-paris/histoire-dun-plat-parisien-mythique-le-paris-brest> (дата звернення: 11.02.2021)
9. Larousse.fr : encyclopédie et dictionnaires gratuits en ligne. URL: <https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais> (дата звернення: 09.02.2021)
10. Le Mont-Blanc passe de 4.810 mètres à 4.808,7 mètres. URL: https://www.bfmtv.com/environnement/le-mont-blanc-passe-de-4-810-metres-a-4-808-7-metres_AV-201509100068.html (дата звернення: 17.03.2021)
11. Marina Aragón Cobo. La sauce des tropes dans le lexique de la gastronomie française : approche sémantique et pragmatique : *Modern Language Society*, 2009. URL: <https://www.jstor.org/stable/43344390?seq=1> (дата звернення: 21.03.2021)
12. Recette dessert facile et rapide. *Cuisine / Madame Figaro*. URL: <https://madame.lefigaro.fr/recettes/plats/dessert> (дата звернення: 14.02.2021)

Секція 2. Перспективи розвитку теорії та практики перекладу в Україні та світі

Давидова М. О.

Національний авіаційний університет

Сітко А. В., к. філол. н., доцент,

Національний авіаційний університет

СТАНОВЛЕННЯ КІНОПЕРЕКЛАДУ ЯК ВИДУ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ПЕРЕКЛАДУ В УКРАЇНІ

На сучасному етапі розвитку суспільства, наукової та технічної думки рівень цікавості до перекладу та різноманітних питань, поєднаних з ним, зростає. Серед багатьох складних питань, які вивчає сучасне мовознавство, важливе місце посідають проблеми перекладу, оскільки процес перекладу не є простою заміною одиниць однієї мови одиницями іншої, а, навпаки, це складний процес, який містить цілу низку операцій, знання яких перекладачем є запорукою адекватного перекладу [4, с. 267].

Проте, варто наголосити, що не всі аспекти перекладу як науки є однаково дослідженими. До таких малодосліджених питань варто, віднести й аудіовізуальний переклад. Аудіовізуальний переклад – це переклад мультимедійного тексту іншою мовою. Основними способами побудови змісту аудіовізуального тексту є мова, малюнок, музика, колір і перспектива, а основними формами аудіовізуального перекладу – субтитрування і дублювання. [3, с. 119].

У сучасному світі кіноіндустрія є однією з найбільш прибуткових та витратних галузей в сучасній індустрії мистецтва. Провідну позицію у створенні кіно займають Сполучені Штати Америки, оскільки вони мають найсучаснішу апаратуру і вважаються першопрохідцем. В Америці ще в 1920-их роках почали знімати звукові фільми, і для того, щоб поширити їх серед інших країн, ці фільми

намагалися перезнімати за тим же сценарієм, але з іншими акторами, які б розмовляли іншою мовою. Така робота не приносила бажаного прибутку та інтересу, через що цю ідею відкинули. Натомість, у Франції через певний час з'явилися власні кіностудії, які випускали дубльовані версії американських кінострічок [1, с. 37]. Згодом до Франції приєдналися інші високорозвинені європейські країни: Німеччина, Італія та Іспанія.

Кінопереклад відносять до аудіовізуального перекладу. Для того, щоб розібратися чи дійсно це так, треба розглянути риси, які притаманні цьому виду перекладу. Пропонуємо розглянути особливості цього виду, які виокремила Анастасія Мельник:

- переклад сприймається через два канали – зоровий та слуховий;
- зображення керує перекладом, адже звуки та слова мають відповідати візуальному ряду або артикуляції мовця;
- з таким перекладом працює не тільки перекладач, а ще й редактори, актори та звукорежисери, аби забезпечити єдність звукового та візуального рядів;
- технічний компонент також грає свою роль при зведенні звуку, коли звукова доріжка перекладу накладається на доріжку оригінального тексту або повністю замінює її [2, с. 111].

Спираючись на таку класифікацію, можна дійти висновку, що в аудіовізуальному перекладі центром уваги є не тільки зоровий та слуховий апарати, а ще їхнє співвідношення [2, с. 110]. Відеоряд задає тон, яким має бути переклад, і головна задача полягає в тому, що треба підлаштувати текст так, щоб він був у тандемі із зображенням, але в той же час не втратити зміст оригінального тексту. Олекса Негребецький в інтерв'ю про секрети кіноперекладацької майстерності сказав, що «ти можеш одну фразу 30 разів перекрутити, щоб знайти ті слова, які точно ляжуть в рухи губ... але женучись за ліпсінгом, ти втратив зміст». Хоч і кінопереклад, особливо, дубляж спирається більше на слуховий компонент, не можна заперечувати вплив візуального. З тієї причини кінопереклад відноситься до аудіовізуального перекладу.

Так, перекладачка Мішель Берді створила класифікацію типів кіноперекладу:

- синхронний переклад фільмів, коли перекладач іноді без попереднього перегляду кінострічки перекладає і одночасно озвучує її, намагаючись точно передати зміст;
- озвучення фільму одним актором або самим перекладачем, при цьому озвучена звукова доріжка накладається на оригінальний текст;
- озвучення кінострічки двома акторами (чоловічий та жіночий голоси) і накладання цього звукового ряду на оригінал;
- дублювання – це процес озвучення, коли оригінальна звукова доріжка замінюється озвученням іншою мовою, яке здійснюють професійні актори з урахуванням того, що цільовий текст піддається великим змінам, аби текст перекладу збігався з артикуляцією мовців кінопродукту (англ. lip sync);
- при субтитруванні опір йде не на слуховий апарат, а на зоровий, тому що перекладений текст не озвучується, а виводиться внизу екрану [1, с. 36].

Переклад фільмів в Україні з'явився в часи СРСР, але він здійснювався російською мовою [1, с. 37]. В той час такі країни як Франція, Німеччина, Італія та Іспанія віддавали перевагу дублюванню, щоб зменшити вплив американського ринку та зберегти національну свідомість та відокремленість, Радянський Союз користувався послугами озвучування. Спочатку це було одноголосе озвучування, потім двоголосе задля передачі жіночих та чоловічих персонажів. З деяким часом фільми почали озвучувати актори, даючи героям різні голоси, але оригінальна звукова доріжка зберігалася. Важливим для озвучування українською мовою став 1978 рік, коли з'явилася студія «Синхрон». Після здобуття незалежності в Україні з'явилися й інші студії, серед яких «Невафільм Україна» є найбільш відомою серед молоді як студія і озвучування, і дублювання кіно. Революційним поштовхом у галузі українського дубляжу став мультфільм «Тачки», який вийшов у прокат у 2006 р., дублюванням якого займалася власне студія «Невафільм Україна». З того часу цей вид кіноперекладу набрав широких обертів. На жаль, в Україні дублювання грає велику роль тільки під час показу фільмів у кінотеатрах.

Олекса Негребецький в тому самому інтерв'ю зазначив, що диски з цими дубльованими фільмами не випускаються, а на телеканалах транслюють їхні озвучені версії, хоча ці кінострічки у свій час дублювалися.

Незважаючи на те, що на відміну від багатьох країн світу, кінопереклад зародився в Україні пізніше, але, завдяки не завжди сприятливим умовам, українські глядачі мають досвід з переглядом субтитрованих, озвучених та дубльованих фільмів і можуть визначити, який з них краще, і в якому середовищі який тип кіноперекладу є більш відповідним. Відтак, аудіовізуальний переклад може здійснюватися кількома способами. Оскільки форма мовних особливостей бере безпосередню участь у передачі їх сенсу, підтримуємо думку Ірини Струк та Алли Сітко про те, що перекладач повинен насамперед прагнути до еквівалентності перекладу, а далі, виходячи з принципу адекватності, тобто смислового добору сегментів вихідної мови, прагнути до творчого та креативного пошуку вдалих прийомів і способів їх перекладу [5, с. 125].

Література

1. Журавель Т. В. Кінопереклад як вид аудіовізуального перекладу і його становлення в Україні та світі. *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Серія: «Філологічні науки» (мовознавство): Збірник наукових праць. Дрогобич, 2018. № 10. С. 35-38.

2. Мельник А. П. Кінопереклад як особливий тип аудіовізуального перекладу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна» : збірник наукових праць / укладачі : І. В. Ковальчук, Л. М. Коцюк. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2015. Вип. 58. С. 110-112.

3. Пушина В., Сітко А. Особливості аудіовізуального перекладу. *Фаховий та художній переклад: теорія, методологія, практика: збірник наукових праць / за заг. ред. А. Г. Гудманяна, С. І. Сидоренка (Київ, 3-4 квітня, 2020)*. Київ : Аграр Медіа Груп, 2020. С. 119-124.

4. Сітко А. В. Проблема відтворення граматичної семантики інтерогативів засобами цільової мови. *Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики* : зб. наук. праць / відп. ред. Н. М. Корбозерова. Київ : Логос, 2012. Вип. 22. С. 267-274.

5. Сітко А. В., Струк І. В. Адекватність і еквівалентність у перекладі мовних особливостей. *Sciences of Europe*. Praha, 2016. Vol 1, No 10 (10). С. 122-126.

Sukhonosova L. A.,

Nahorna V. V.,

Zabegalin D. V.,

Volodymyr Dahl East Ukrainian National University

Modestova T. V., doctor of education, professor,

Volodymyr Dahl East Ukrainian National University

PROSPECTS FOR PRACTICAL TRAINING OF ENGLISH LANGUAGE TRANSLATORS IN UKRAINE: CURRENT LABOUR MARKET REQUIREMENTS

Introduction. The relevance of the topic is primarily conditioned by the problem of successful employment of young professionals in the domestic labour market. In particular, the prospects of future linguists and translators depend on how well they navigate the modern competitive environment, where language is seen not only as an object of scientific study, but also as an effective tool to achieve a variety of goals. Thus, awareness of the participants of the educational process regarding the needs and expectations of potential employers contributes to improving the quality of practical training of translators on the basis of Ukrainian higher education institutions. In this context, student research is of particular value, enabling a project-based approach to studying and contributing to further successful professional realisation of graduates.

The presented report highlights the results of a two-week study of the current labour market in the context of potential employers' expectations regarding the content and level of practical training of specialists in Germanic languages (English – first) and literature (translation included). The research was carried out by an initiative group in spring 2021. The work plan included the study of relevant publications on the direction of the research [1], [2], collection, analysis and systematization of factual material, as well as reports on the findings and formulation of conclusions.

The study has revealed that in 2021 *the most common jobs offered by employers to young professionals with a translation qualification are*: an account manager or administrator with professional translation skills; a call centre operator with a degree in philology; a secretary-translator; an assistant of a manager or administrator with a translation function; a machine translation editor as well as other similar combinations of philological education with different professional areas, mainly administrative and assistantships. At the same time, it is worth noting that there is sufficient demand for professional translators without «outside» functionality, where modern employers mainly expect in-depth professional knowledge in specific fields (medicine, law, IT technology, accounting, agricultural, engineering or military industry, etc.). As a separate perspective, the authors of the study have identified a significant demand on the domestic labour market for English language teachers, where qualification of a linguist or translator is indicated as a sufficient level of preparation to start a professional teaching activity, provided that the applicants are ready to continue further develop in this direction.

Among the basic requirements for those applicants who apply for the positions which relate directly to linguistic and translation qualifications, the most important are: a high level of English language operation where knowledge of a second foreign language is seen as a strong advantage; good diction; a degree in translation (which is particularly relevant for official notarial translations). An interesting point, in our opinion, is the required age of applicants – from 18 to 40 years old, which is quite common in advertisements. In some cases, there is gender filtering – some employers are only looking for women. Among *additional requirements* are: communication skills,

persistence, initiative, ability to work with large amounts of information, good PC skills, responsibility, creativity, willingness to travel, a high level of proficiency in Ukrainian language, experience of translating materials and documentation related to the employer's professional areas of work, interpretation skills.

As noted above, we have observed that a typical job offer for young translators in the current labour market in Ukraine is a combination of translation with other professional responsibilities. According to the results of our research, in addition to assistant, managerial or administrative activities, *an average domestic employer expects an applicant to be ready to perform such duties* as quick and high-quality two-way translation of business correspondence; creating and editing foreign-language text content; foreign language professional communication via audio and video conferencing; translation of official documents (certificates, instructions, documents, contracts, drawings, etc.); sometimes, the focus is on professional simultaneous and consecutive interpreting.

It is clear that motivating young people to work with such a range of responsibilities *requires appropriate working conditions and decent wages*. According to the results of our survey in 2021, employers in the Ukrainian labour market are most often ready to provide a full-time job with formal employment, which, of course, includes social protection in accordance with the current state legislation; timely payment; paid on-the-job training at company expense; career development; an annual paid leave of 28 calendar days (sometimes 24 days); health insurance; as well as preferential treatment for the worker and his/her family within the scope of the employer's professional services (in particular, such an offer is relevant for vacancies in medical centres). It is also worth noting that there are a fair number of enquiries involving remote working and flexible working hours. In this case, we are usually talking about «freelancing» – fulfilling orders without legal employment. In this case, some companies offer the applicant to formalize an employment relationship on the terms of the customer – a legal entity and the contractor – an individual entrepreneur.

Salary levels, according to our observations, are not uniform. For example, a first-time manager with skills in English translation is now being offered 10,000 UAH with

the prospect of a financial incentive if he meets or exceeds his sales plan. A young administrator-interpreter can expect to be paid 15,000 UAH per month. Employers are willing to pay call centre administrators from 9,500 to 17,000 UAH depending on the results of their tasks execution. Professional translators who are skilled in interpretation and translation at a high level can expect to receive remuneration in the range of 12,000-40,000 UAH, where significant variations are mainly explained by the subject matter, schedule and volume of work which the employee is able to perform at a highly professional level within the agreed deadlines. Within the presented framework offers for marriage agency's translators – 25,000 UAH and teachers of English and German – up to 30,000 UAH look quite competitive as well.

Based on the analysis of the factual material of the study, *characteristics of an employing company* have been identified as an important aspect that influences the professional career prospects of an inexperienced translator. In this context, we encountered a situation where a significant number of vacancies did not contain information regarding the name and the specific activity of the company or there were provided only the contact person's details. This fact limited our ability to undertake deeper analysis of employers' profiles. Despite the mentioned above difficulties, a common feature that unites all the available proposals has been identified – geographically offices of potential employers are located either in regional centres or in the capital of Ukraine. Namely: Kyiv, Dnipro, Zhytomyr, Zaporizhia, Sumy, Mykolaiv and Vinnytsia. A study of profiles of those companies where advertisements did contain relevant corporate details allowed us to create a generalised portrait of an average employer in Ukraine. According to our data, currently the biggest number of vacancies are open for translators in marriage agencies, which are ready to hire HE students (Club Monaco, Assol, UkrDate, etc.) and English teachers (Smile English School, EnglishDom, Yappi Corporate English for Companies, etc.). There is some demand for specialists in translation agencies (e.g. «Status Co») and call centres (e.g. «Happy Call»). Among the companies which are looking for translators of specialized subjects the major part needs experts in technical and medical industries (e.g. «MoviHealth», «ADONIS», «IT-Integrator», «FUSE HVAC & Appliance Repair»).

Conclusion. As a result of the study it has been determined that the requirements of the modern labour market in Ukraine include the following expectations from practical training of English philologists: readiness to combine translation function with other professional areas – administration, marketing, assistantship or teaching; proficiency in a second foreign language; ability to perform specialised translation; proficiency in consecutive and simultaneous interpretation; proficiency in tools (including special software) designed for professional processing of large amounts of information in a short period of time; professional experience obtained before graduation from higher education institutions; awareness of the labour market trends; awareness of the peculiarities of cooperation with an employer in a role of a hired employee, a self-employed person or a freelancer.

References

1. Baturin Ye., Vitryak Ye., Glazunov Ya., Modestova T., Ovcharenko A., Popov D., Tkachov R. Students'ki doslidzhennja v konteksti integracii' vyshhoi' osvity Ukrai'ny do svitovogo naukovogo prostoru. [Student research in the context of integration of higher education of Ukraine into the world scientific space.] *Perspektyvy rozvytku naukovyh doslidzen' u konteksti globalizacijnyh zmin: osvita, polityka, ekonomika, mizhkul'turna komunikacija: materialy I Mizhnarodnoi' naukovopraktychnoi' konferencii' naukovciv, vykladachiv ta aspirantiv*, 2017. Pp. 237-240. [in Ukrainian]
2. Sajty poshuku roboty v Ukrai'ni. [Job search websites in Ukraine]. Marketer: website. URL: <https://marketer.ua/ua/job-search-sites-in-ukraine/> [in Ukrainian]

Shyyka S. R.

Ivan Franko National University of Lviv
 Andreichuk N. I., doctor of philology, professor,
 Ivan Franko National University of Lviv

**YURIY VYNNYCHUK'S SHORT STORY «PEA SOUP» IN MARK
ANDRYCZYK TRANSLATION: CULTURAL DIMENSION OF
TRANSLATIONAL SEMIOSIS**

In 1980s, being almost thirty years old, Yuriy Vynnychuk has started his creative activity. He was immediately considered «one of the authors, who were of non-conforming beliefs.» [8, c. 52–56.] Non-conformists did not accept official Soviet ideology, and tried to confront it in all possible ways, at least on the terrain of literature. For Vynnychuk, this confrontation was, first of all, the usage of genres and topics that did not fit into ideological canons of writing. Many of Vynnychuk's stories suggest that some extraterrestrial force that imposed its will on humankind could only have created something as vile as communism [3, p. 7-11.]. Frequently, in Y. Vynnychuk's stories there is a combination of real and fantastic in the image of heroes, events and adventures. Fabulous characters are certain characteristics' carriers: positive or negative ones. The complexity of the imaginary is what makes it so enriching. Situated at the intersection of psychology, literature and linguistics, its transdisciplinarity shows us new ways towards a better understanding of translation practices. Fantasy and imagination are understood as the human capacity to distance oneself from the here-and-now situation in order to return to it with new possibilities. To do this we use such socio-cultural means as language, stories, art, images, etc. [4]

Vynnychuk's short story «Pea Soup» is included into the collection titled «Windows of time frozen» (2001) which was published in Lviv in 2012. It is one of the most popular books of Yuriy Vynnychuk. The events in it unfold in the small Stanislav in the second half of the last century, when the author was still a child. Inhabitants of this small town know each other well, and each has its his/her own story. However, it is not always clear where in these stories reality disappears and fiction appears. The world of imagination combines truth and fiction, but the author interprets everything complex and incomprehensible in a direct way, because all the participants in these stories are very familiar to him. The translation of the story appeared in 2016 within the collection titled «Fantastic worlds of Yuriy Vynnychuk», but not all the stories from the original

collection were included in the collection of translations. The translators who worked on «Fantastic worlds» proposed their division of stories, and «Pea Soup» entered the chapter titled «Fantastic and Alternative Worlds».

The translator of Yuriy Vynnychuk's short story «Pea Soup» is Mark Andryczyk. He is a professor at Columbia University in New York, author of three courses on Ukrainian literature, organizer of numerous literary events with Ukrainian authors, author of the first English-language study of literature in the 1990s in Ukraine [7]. He teaches Ukrainian literature at the Department of Slavic Languages and Literatures at Columbia. Moreover, he taught contemporary Ukrainian literature at Ukrainian Catholic University [5]. In his review, Mark Andryczyk claims that Vynnychuk is an agent for the anti-establishment, who has propensity to debase any form of authority, which he considers to be unmerited and abusive. His need to scrutinize authority has its roots in his own, colorful, personal history - that of a free-minded individual who stubbornly attempted to create despite the suffocating confines of Soviet cultural policy [2, p. 10-11].

The aim of this research is to apply semiotic approach to the analysis of cultural features of the story. The important characteristic feature of Y. Vynnychuk's style is his usage of symbols and signs. The verbalization of the atmosphere, characters and situations is based on symbols. Our minds function in the universe 'perfused with signs', our thoughts have a form which mirrors the structure of the facts that make up the world. For Ch. Peirce, the founder of the most renown semiotic project, the three elements of a sign – sign-vehicle (representamen), object and interpretant – are essentially connected. Signs are part of a developing process of information and understanding attached to particular objects. This semiotic process of sign in action is called semiosis. A sign in Peirce's definition is never static. Thus, semiosis is an act, a particular action in the real world.

Dimensions of semiosis (defined as the action of sign) should be based primarily on the interpretant, which is triadic and presents an inseparable unity of primary, notional and cultural interpretants. Proceeding from the suggested triadic nature of the interpretant, we may establish levels and dimensions of semiosis. The dimension of the

relation of the interpretant and sign vehicle is the code dimension of semiosis, since primarily the interpreter perceives the sign vehicle as a unit of code. The second dimension of semiosis is shaped through the relation of sign vehicle and notional interpretant. Notional interpretant provides the reference of the identified object to the dynamical object. Since knowledge turns into information in the process of transference, it is suggested to call the second dimension of the action of sign the informational dimension of semiosis. The third dimension of semiosis is associated with cultural interpretant reflecting ‘the evaluative ideas’ of interpreters. This dimension correlates with the system of evaluations and values in the mind of the interpreter. Proceeding from the suggested dimensions of semiosis it seems logical to suggest three methodological approaches to translational semiotic research based on code, informational and cultural dimensions: 1) formal or codosemiotic approach; 2) cognitive or infosemiotic approach; 3) communicative or sociosemiotic approach. [1, p. 231-239.] . In this research it is suggested to apply codosemiotic approach for the analysis of translation.

Let’s illustrate how this approach can be applied using the following example:

«Якусь хвильку я перекочую в роті горохову зупу разом з усім її населенням, насолоджуючись своєю безмежною владою, пригортаючи язиком до піднебіння розпач бідолашних кропиків, а тоді вреиті ковтаю і чую, як гарячим водоспадом струментить горохова зупа і як верещать оці чудні сотворіння. Ложка за ложкою вливаю в себе їхню батьківщину разом з ними самими і разом з могилами їхніх предків» [6, с. 103-104].

«I swish about the pea soup, together with all of its inhabitants, in my mouth, delighted at my absolute supremacy, tossing the despair of the poor little dill weeds against my palate with my tongue and then, finally, I swallow, feeling the pea soup stream down in a hot waterfall and hearing the screams of these strange creatures. Spoonful after spoonful, I pour their fatherland — all of them together with the graves of their ancestors — into me.» [3, p. 130-133]

In terms of the story’s cultural dimension, we can approach the examples from the point of perceiving information in different cultures: Ukrainian and English. The

interpretation of the reader is based on associations. The whole story can be the prototype of some community or even the society. A society endangered to be destroyed. Every reader is blessed to have imagination of his/her own. That is why «correct» and full perception of the target text by the target audience may be rather doubtful. The translator decodes the information, but the reader has to interpret text's symbolics. For instance, symbolics of being in the oblivion, where everything is absorbed, «*poured into*». Everything, all the things nourished and valued, – forgotten. We forget all the values acquired by mankind long before us, thus want to get rid of it. Therefore, only the reader can decide whether this is what is meant. No matter even if the translator correctly conveys the meaning and message at the code level, at the cultural level, we can still never be sure whether we are able to convey all the necessary details for the target audience to understand the original.

This is what makes the imaginative worlds, fantastic worlds and their interpretations so enriching. It is endless and inexhaustible; thus the reception will always differ.

Moreover, the author pays particular attention to the symbol of «peas» in Ukrainian culture. These herald a good period, bringing prosperity and economic growth. If we resort here to the socio-semiotic approach, we may take into account the fact that «peas» in theology symbolize the revival after the collapse, unity of the family, fertility etc. The pea soup may be interpreted as the society, which is «eaten up» to the cleanest. And all those «*tiny dill weeds*» are the inhabitants of the society, which die and come to life again with every eaten spoon.

Another symbolic meaning of the story may be rooted in the historical past of our country, Ukraine. Throughout all the history we had to face the threat to our security and integrity. Vynnychuk writes about it and highlights the importance of understanding it. To my mind, he probably sees the pea soup as our motherland. As it was in the example: «*Pea soup is not a suitable place to live, but the tiny dill weeds don't understand this, and choose it time and time again.*», «the country» is not suitable for life, but «inhabitants» continue to choose it, because it is their home. The enemies of Ukraine constantly tried to destroy the country, «clean out» or wipe off the face of the

earth, but the Ukrainian people were always able to survive. There was a new generation that was ready for a change. Unfortunately, there were always those who continued to hinder the prosperity of Ukraine, and it was as if that «late husband» came and «licked a plate of soup clean», but the tiny dill weeds had enough courage to resist them. Even from these few interpretations we may conclude that from the semiotic point of view the story of «Pea Soup» is great challenge for our imagination, and proves potential of semiosis.

Within the code dimension, the translator adequately renders the text. However, in terms of socio-semiotic approach the idea is not rendered exhaustively, because the Anglophone audience may not fully grasp the general motive of the short story. Therefore, additional translator's notes or footnotes should be attached, information in which would be related to Y. Vynnychuk's beliefs, so that it would be easier to understand the author's message. The translator has to add more cultural information, which would facilitate readers' decoding. Signs need translator's notes for correct decoding and for achieving proper interpretation of fantastic texts.

References

1. Andreichuk N. I. The Power of Temporality from a Semiotic Perspective : Translational Semiosis. *Translation and Power. Studies in Linguistics, Anglophone Literatures and Cultures, Vol. 27*. Berlin : Peter Lang, 2020. Pp. 231-239.
2. Andryczyk M. R. Vynnychuk and Andrukhovych, two major figures of contemporary Ukrainian literature. *The Ukrainian Weekly*, 2000. Pp. 10-11.
3. Naydan M. The Fantastic Worlds of Yuriy Vynnychuk / ed. by Mendor M., Hodak M. UK : Glagoslav Publication, 2016. Pp. 7-11; 130-133.
4. Wagoner B., Brescó I., Awad S. H. (Eds.). The Psychology of Imagination: History, Theory and New Research Horizons. Information Age Publishing. *Niels Bohr Professorship Lectures in Cultural Psychology*, Vol. 3. 2017.
5. Андрейчик Марко. «Видавництво Старого Лева» [Електронний ресурс]. URL: <https://starylev.com.ua/old-lion/author/andreychyk-marko>

6. Винничук Ю. Горохова зупа // Вікна застиглого часу: Оповідання та повість. Львів : ЛА «Піраміда», 2012. С. 103-104.
7. Неборак Б. Марко Андрейчик: «В Україні набагато цікавіше!» [Електронний ресурс]– URL: <https://zbruc.eu/node/32316>
8. Семків Р. А. Бурлеск і пародія у творчості Юрія Винничука. *НАУКОВІ ЗАПИСКИ, Філологічні науки*, т. 176., 2015. – С. 52-56.
9. Третяк М. Оптимізм, казковість і загадки Юрія Винничука [Електронний ресурс]. URL: <http://litakcent.com/2011/04/11/optymizm-kazkovist-i-zahadky-jurija-vynnychuka/>

Секція 3. Лінгвокультурні, соціокультурні та міжкультурні проблеми перекладу

Безкоровайний В. І.

Горлівський інститут іноземних мов
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Кокоріна Л. В., к. пед. н., доцент,

Горлівський інститут іноземних мов
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

**ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ІСПАНОМОВНИХ ГАЗЕТНО-
ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТІВ**

Головною метою публіцистичного стилю вважається можливість впливу на свідомість читача. Дана мета здійснюється за допомоги інформативної функції (повідомлення новин). З метою викликати інтерес у читацької аудиторії, публіцистичний стиль охоплює широкий тематичний спектр, до якого можуть входити різноманітні питання, такі як політичні, економічні, соціальні, моральні, культурні чи то філософські проблеми. Жанрова класифікація газетної публіцистики підрозділяється на: кореспонденцію, статтю, нарис, репортаж, інтерв'ю, фейлетон, памфлет, рецензію та відкритий лист.

Найбільш широке поширення в рамках публіцистичного стилю отримав його газетно-журнальний різновид. Загальний конструктивний принцип газетної мови містить поєднання і чергування конкретного та узагальненого, образного та абстрактного, логічного та емоційного. На відміну від художньої літератури, в газеті, зокрема, рідко застосовується такий прийом як художня вигадка. Ступінь авторського початку залежить від газетного жанру. В цілому, частинами розгорнутого газетного тексту є: факт, думка, аргумент, проблема, концепція, висновок. У різних жанрах газети співвідношення цих елементів може змінюватися.

Основною рисою газетно-публіцистичного стилю є поєднання експресивності і стандарту. Чергування експресії і стандарту є конструктивним принципом організації функціонально-стильової єдності газетно-публіцистичного стилю. Ця ознака обумовлена інформаційно-змістовною функцією, функціями переконання й емоційного впливу.

Газетно-публіцистичний стиль за особливостями його мовної системи протиставлений науковому та офіційно-діловому, яким властива, в переважній більшості випадків, відсутність мовних засобів, що мають емоційно-експресивне забарвлення, розмовних, просторічних та жаргонних елементів. Газетно-публіцистичний стиль обмежує термінологічний характер значної частини лексики і фразеології, характерний для наукового та офіційно-ділового стилів.

Найважливішим моментом є наявність в його системі лексико-фразеологічних одиниць, що мають подвійну стилістичну забарвленість (газетно-публіцистична функціонально-стильова забарвленість та емоційно-оціночна). Наприклад: *prensa amarilla, peinado de la ciudad*.

У газетно-публіцистичному стилі значна частина слів і фразеологічних сполучень не тільки експресивні, але й містять емоційно-оцінний характер. Він може бути позитивним, наприклад: *cosmopolita, democracia*, або негативним, наприклад: *contrarrevolución, antihumanismo*.

В області словотворення для газетно-публіцистичного стилю характерне широке використання префіксів. Наприклад: **anti-antihumanismo, co-coexistencia, correlacion, contra-contrarrevolución, cosmo-cosmopolita, demo-democracia, ultra-ultraderecha**.

У газетних текстах часто використовуються суфіксальне словотворення, особливо в сфері іменників, зі значенням особи за професією. Наприклад: *traductor, empleador, progmador*; а також в сфері політичної термінології (*nacionalsocialista, nacionalista, fascista*).

Необхідна газетно-публіцистичному стилю експресія виражається за допомогою створення стійких словосполучень, наприклад: *bajar la guardia, dar gato por liebre, quien avisa no es traidor, mala hierba nunca muere, meter la pata*.

До синтаксичних особливостей газетно-публіцистичного стилю відносяться: використання емоційно та експресивно забарвлених конструкцій; використання окличних речень; використання риторичних питань; використання повторень.

Наведемо деякі приклади з газет: риторичні запитання: «*¿Qué fue de El Risitas?*» [2], «*¿Quién mejor que tú mismo para saber lo que necesitan las personas que comparten tus mismos espacios de convivencia?*» [1], «*¿Quedarnos como estamos?*» [2]; емоційно забарвлена конструкція: «*Sin saber si serían las fechas más indicadas, Juan Muñoz ha estallado contra el que fue su compañero en su última entrevista con la revista 'Semana'*» [3]; окличне речення: «*¡Cuidado con los sabañones y cómo prevenirlos!*» [2].

Ще однією особливістю газетно-публіцистичного тексту є наявність загальноживаних словосполучень або мовних кліше. Такі вирази зазвичай не персоналізовані і мають соціальний характер: *arrimar el ascua a su sardina, ponerse las botas, cornudos y apaleados* та ін.

В результаті багаторазових повторень ці кліше нерідко перетворюються в стерті штампи. Численні приклади мовних кліше увійшли до складу так званої публіцистичної фразеології, що дозволяє швидко і точно давати інформацію: *paquete de propuestas, problema de seguridad, caminos de progreso*.

Основним завданням при перекладі будь-якого тексту є точна передача змісту тексту оригіналу, з повним збереженням його стилістичної складової та експресивної забарвленості, які є інструментом переконання та впливу на читача. Цілісний переклад тексту чи то публіцистичної статті повинен повністю передавати не тільки зміст оригіналу, але й те як це виражено в оригіналі тексту.

Перш ніж переходити до перекладу тексту, перекладачеві потрібно детально вивчити побудову тексту. Структура тексту написаного іспанською мовою дуже суттєво відрізняється від структури українського тексту. Тому, при перекладі тексту можна, а інколи й необхідно, розділяти фрази на окремі, або ж навпаки з'єднувати чи міняти їх місцями.

Це явище дуже характерне для газетно-публіцистичного стилю, тому що, як відомо, одне іспанське речення при перекладі українською доводиться членувати

на два чи більше. Головна умова, якої слід дотримуватися при перекладі – не втратити сенс і логіку розповіді. Простота і логічність фрази полегшує її сприйняття і розуміння.

Для перекладу газетних статей характерним є те, що засоби масової інформації мають унікальну здатність за короткий період часу ввести у вжиток нові мовні явища або слова, повністю змінивши при цьому їх початкові значення і область функціонування. Для газетно-публіцистичного стилю характерно прагнення до створення фонду специфічних лексико-фразеологічних засобів, власної внутрішньо-стильової лексичної системи.

До однієї з лексичних особливостей, яка представляє певні труднощі при перекладі з іспанської українською мовою, відносяться власні імена, назви вулиць, географічних об'єктів тощо. Низка всесвітньо відомих особистих імен не представляє складності при перекладі. Це такі імена, як: Вісенте дель Боске, Сальма Гаек, Маріо Касас, Педро Санчез, Марія Вальверде, Антоніо Бандерас, Ліонель Мессі та інші.

Наведемо конкретні приклади з газет: «*Al natural y orgullosa de su edad: Salma Hayek sorprende al mundo con su bikini en las redes sociales*» [4] – Природна і пишається своїм віком: Сальма Гаек дивує світ своїм бікіні в соціальних мережах; «*María Valverde y Gustavo Dudamel presentan 'Love in the time of COVID', una actuación especial inspirada en Neruda*» [4] – Марія Вальверде та Густаво Дудамель представляють спектакль «Кохання у часи COVID», натхненний Нерудою.

Всесвітньо відомі власні назви зафіксовані в енциклопедичних словниках і довідниках, і тому з ними при перекладі, як правило, проблем не виникає. Але поряд з загальновідомими іменами в газетних текстах зустрічається величезна кількість маловідомих і невідомих імен. Залишається відкритим питання, як правильно передати звучання іспанських імен українською. Зазвичай при передачі власних імен використовують такі прийоми як: транскрипція та транслітерація. Під транскрипцією розуміють передачу звуків знаковою системою, відмінних від прийнятих в цій мові письмових одиниць. Транслітерація – передача тексту,

написаного за допомогою однієї алфавітної системи, засобами іншої алфавітної системи.

У газетних статтях різних жанрів можна зустріти величезну кількість географічних назв, назв вулиць, парків тощо. Чимала кількість цих слів є загальновідомими і не викликають ніяких труднощів при перекладі на українську мову. Назви країн, міст, вулиць, річок, як правило, передаються українською відповідно до їх усталеного написання. Наприклад: країни: *Bielorrusia* – Білорусь, *República Checa / Chequia* – Чехія, *España* – Іспанія, *Estados Unidos* – Сполучені штати; міста та населені пункти: *Cáceres* – Касерес, *Burgos* – Бургос, *Ibiza* – Ібіца, *León* – Леон; річки та вулиці: *Río Duero* – річка Дуеро, *río Tajo* – річка Тахо, *río Navia* – річка Навія, *río Eo* – річка Ео, *río Nervión* – річка Нерв'юн, *calle Alcalde Félix Huerta (Alcalá de Henares)* – Вулиця Алькальде Фелікса Уерта (Алькала де Енарес), *camino Alcantarilla de las Jarras (Morata de Tajuña)* – Дорога Алькантарілья де лас Харас (Мората де Тажунья), *calle las Américas (Fuente el Saz de Jarama)* – Вулиця Лас Америкас (фунте Ель Сас де Джарама).

Наведемо конкретні приклади з іспанської преси: «*El régimen de Bielorrusia, la última dictadura de Europa si se dejan de lado las derivas autoritarias de Hungría y Polonia, organizó en 2012 un escuadrón de la muerte que tenía como objetivo asesinar a disidentes políticos refugiados en el extranjero*» [1] – Білоруський режим, режим останньої диктатури в Європі, якщо відкинути авторитарні дрейфи Угорщини та Польщі. У 2012 році був створений загін смерті, спрямований на вбивство політичних дисидентів, які вбігли за кордон; «*Rescatan a un hombre que se cayó al río Duero en Aranda de Duero*» [5]. – Рятування людини, яка впала в річку Дуеро в Аранді де Дуеро.

В усіх наведених прикладах назви міст і країн передаються українською мовою в традиційному для українськомовного читача варіанті.

Література

1. ¿Cómo actuaba el temible escuadrón de la muerte de Alexander Lukashenko en Bielorrusia? URL: https://www.clarin.com/mundo/-actuaba-temible-escuadron-muerte-alexander-lukashenko-bielorrusia-_0_WxVz3y5lq.html (дата звернення: 20.12.2020).
2. ¿Qué fue de El Risitas? Su triste presente. URL: https://as.com/tikitakas/2021/01/03/portada/1609675214_968594.html (дата звернення: 20.12.2020).
3. Juan Muñoz se despacha contra José Mota: «He callado muchos años». URL: https://as.com/tikitakas/2021/01/05/portada/1609861810_443013.html (дата звернення: 20.12.2020).
4. María Valverde y Gustavo Dudamel presentan 'Love in the time of COVID', una actuación especial inspirada en Neruda.. URL: <https://www.20minutos.es/noticia/4392368/0/maria-valverde-y-gustavo-dudamel-presentan-love-in-the-time-of-covid-una-actuacion-especial-inspirada-en-neruda/?autoref=true> (дата звернення: 20.12.2020).
5. Rescatan a un hombre que se cayó al río Duero en Aranda de Duero. URL: <https://www.burgosnoticias.com/sucesos/032377/rescatan-a-un-hombre-que-se-cayo-al-rio-duero-en-aranda-de-duero> (дата звернення: 20.12.2020).

Демиденко О. С.

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Кривенець І. В., викладач,

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

**ФУНКЦІОНУВАННЯ ЦИТАТИ У ФРАНЦУЗЬКОМУ МЕДІЙНОМУ
ТЕКСТІ**

Цитата є особливим мовленнєвим механізмом, що надає певної легітимації словам того, хто використовує її у своєму мовленні та у свідомості адресата.

Актуальність обраної теми визначається важливою соціо-культурною роллю цитати в сучасних французьких медійних текстах. Також, **актуальність** наукової розвідки зумовлена невпинним інтересом мовознавців, що займаються вивченням функціонування цитати в сучасних французьких медіатекстах (Л. Салмінен, П. Шародо та ін.). **Мета** дослідження – визначення функцій та прагматичного впливу цитати у французькому медійному тексті. **Матеріалом** дослідження було обрано фрагменти статей з французьких журналів та газет *Le Figaro*, *Le Monde* та тексти промов французьких державних діячів.

Цитата – відтворення двох чи більше компонентів тексту донора з власною предикацією [1, с. 361]. Французькі вчені також активно займаються вивченням ролі цитати у медійному тексті та пропонують свої підходи до визначення цього поняття. Сучасна дослідниця Л. Сальмінен розуміє цитату як носій, що вживається в тексті для прямої передачі досвіду її автора з певного питання читачеві [6, с. 13]. Послуговуючись напрацюваннями вчених, дослідження яких присвячено вивченню цитати, у нашій роботі ми пропонуємо розрізняти такі три основні функції цитати саме у французькому медійному тексті: аргументуючу, драматизуючу та композиційну.

Медіатекст – це унікальний тип тексту, який створюється шляхом постійної передачі інформації від одного джерела до іншого, причому цитування має постійне місце у формуванні цілісного медійного тексту [2, с. 9]. Головна мета медіатексту – здійснювати вплив на реципієнта, досягається, в тому числі, за допомогою такого лінгвостилістичного прийому як цитування.

Аргументуюча функція цитати є вкрай важливою, тому що її реалізація дозволяє автору переконати читача у правдивості, правильності написаного та спонукати до розуміння важливості інформації, викладеної у написаному. Це можна спостерігати в уривку, що було вилучено зі статті під назвою «*Comment prendre soin de notre santé mentale lors du reconfinement?*», опублікованої в французькому виданні журналу «*Cosmopolitan*».

Outre les effets du confinement en lui-même, le contexte a aussi changé dans l'esprit des Français. «Au printemps, on pensait s'en sortir en quelques semaines ou mois, et là, on a pris conscience qu'il s'agissait d'années», explique Nicolas Franck. Sur le moral, l'effet n'est pas le même. Ce second confinement est différent du premier aussi de part la saisonnalité...[3].

У наведеному текстовому відрізку авторка зазначає, що очікування від примусового позбавлення жителів Франції права на деякі дозволені у звичайний час соціальні дії під час пандемії COVID-19 дещо змінилось у свідомості французів під час другого введення жорстких карантинних обмежень та аргументує власне судження цитатою «*Au printemps...*» із висловлення на цю тему психолога Ніколаса Франка. В цьому випадку цитата виконує аргументуючу функцію, підкріплюючи слова автора, переконуючи, спонукаючи читача проїнятися довірою до слів Клементин Біле та підсилює відчуття занепокоєння самого автора з приводу ситуації з пандемією, що виражається у наступних виразах: *le contexte a aussi changé* – «контекст також змінився» (тут і далі переклад наш – О.Д.), *l'effet n'est pas le même* – «ефект не однаковий», *Ce second confinement est différent* – «це друге обмеження відрізняється». Всі ці вислови показують авторську розгубленість і невпевненість, тож Клементин Біле цитує слова Ніколаса Франка, аргументуючи та підтверджуючи власні права на відчуття занепокоєння, пояснюючи таким чином їх небезпідставність.

Прикладом драматизуючої функції є використання цитованого тексту в уривку статті «Kosovo: un parti réformiste de gauche triomphe aux législatives», сумісного авторства редакції «Le Figaro» та «l'Agence France-Presse», присвяченій боротьбі за владу в частково визнаній Республіці Косово.

Le mouvement Vetevendosje (VV) ou «autodétermination» d'Albin Kurti, parti en guerre contre le clientélisme, a manifestement réussi à capitaliser sur la lassitude de la population [4].

Слово «*autodétermination*» позначене таким графічним маркером як дужки та виділене як цитата, тому що воно належить до постійного лексикону косовського політика Альбіна Курті, взяте з його промов та тісно асоціюється з

ним в площині політики Косово, його партії «Vetevendosje» та, безпосередньо, даної статті. Також, воно пояснює інтегровану автором в текст статті назву партії «Vetevendosje» Альбіна Курті, що з албанської (французькою) перекладається як «autodétermination» (самовизначення) (в цьому випадку: визначення себе як свідомого громадянина частково визнаної Республіки Косово). Тому ми вважаємо, що в контексті цієї статті та, в цілому, політики Альбіна Курті, це слово можна вважати за таке, що введене в мову власне автором, адже політик надає йому власного значення, яке викликає у реципієнта одразу асоціації з ідеями партійного діяча. Також, ця цитата спонукає читача налаштуватися на сприйняття того, що подальша інформація в статті буде стосуватися саме політики Косово та лівонаціоналістичних ідей, розкритих в програмі партії Альбіна Курті.

Для аналізу композиційної функції було обрано уривок з виступу пана Едуарда Філіппа, экс-прем'єр-міністра Франції, на прийомі, організованому на честь французької спільноти в Дакарі 17 листопада 2019 року. В цьому виступі піднімаються питання франко-сенегальського співробітництва та розглядаються шляхи його подальшого розвитку.

«Le meilleur des grands-pères est le mien. Dans les champs de mil, mon grand-père ne m'offrait pas de petites fleurs. Il me tendait la houe et me disait de gratter le sol. À force de transpirer, j'ai compris que seule la sueur faisait pousser les plus belles fleurs, celles qui garnissent une vie digne»... Si nous sommes venus ici, avec un certain nombre de membres du Gouvernement, avec un certain nombre de parlementaires, à l'occasion de ce quatrième séminaire intergouvernemental entre la France et le Sénégal, c'est pour partager un peu de cette sueur [5].

Пан Філіпп починає свою промову, використовуючи цитований текст в якості епіграфу. Використання цитати саме франко-сенегальської письменниці Фату Дьома, яка народилася в Сенегалі та потім іммігрувала до Франції, покликане продемонструвати обізнаність мовця в культурі приймаючої сторони, оскільки прийом проходив, як було зазначено вище, в Дакарі, його повагу до неї, зацікавленість, а також готовність французького уряду до інтеграції певною мірою сенегальської культури у французьку. У цитаті йдеться про те, що якісний

прогрес досягається тільки завдяки подоланню неминучих перепон на його шляху: *seule la sueur faisait pousser les plus belles fleurs* – «лише піт змушує рости найкрасивіші квіти». Вираз *les plus belles fleurs* – «найкрасивіші квіти» має метафоричне значення, де вирощені квіти розуміються як результат певної кропіткої роботи. Уведенням цієї цитати у свою промову пан Філіпп, на нашу думку, хотів підкреслити, що досягнення стабільної та сприятливої політичної ситуації у відносинах між країнами може бути нелегким та потребуватиме зусиль, також, це може позначати те, що їх співпраця, ймовірно, буде зазнавати деяких труднощів у процесі свого становлення. Цитата в цьому випадку вводить тему, пояснює основну думку подальшого тексту. Екс-прем'єр-міністр зазначає це у своїй промові, підкреслюючи готовність уряду Франції сприяти їх подоланню, що підтверджується з його сторони, словами: *pour partager un peu de cette sueur* – «розділити трохи цього поту». Цитований текст в цьому випадку чинить вплив на свідомість читача, який має на меті змусити реципієнта зрозуміти, що мова буде йти про певні труднощі, які, попри все, вдасться подолати.

В роботі було проаналізовано реалізацію аргументуючої, драматизуючої та композиційної функцій цитування у французькому медійному тексті. Встановлено, що аргументуюча функція цитування реалізується автором в текст для переконання читача у правдивості, правильності написаного та підтвердження основної ідеї, викладеної в авторському тексті. Аналіз драматизуючої функції цитування показав, що її реалізація полягає в процесі маніпуляції свідомістю, емоціями, відчуттями реципієнта, що відбувається шляхом уведення в авторський текст цитування, в якому містяться словосполучення з експресивним емоційним забарвленням. Композиційна функція полягає в уведенні в медійний текст цитати на місця сильних позицій тексту. Вивчення функціонування цитати у французькому медійному тексті, дозволило дійти висновку, що цитування – невід'ємна складова медіатексту та потребує поглибленого вивчення, зважаючи на невпинний розвиток сфери засобів масової інформації.

Література

1. Клушина Н. И., Баженова Е. А. Современный медиатекст / Под ред. Н. М. Кузьминой. Омск : Татьяна, 2011. 414 с.
2. Солганик Г. Я. К определению понятий «текст» и «медиатекст». Москва : Вестник МГУ, 2005. № 2. С. 7-15.
3. Cosmopolitan (magazine) [Електронний ресурс]. URL: <https://www.cosmopolitan.fr/>
4. Le Figaro (journal) [Електронний ресурс]. URL: <http://www.lefigaro.fr>
5. Page officielle du Gouvernement français [Електронний ресурс]. URL: <https://www.gouvernement.fr/discours-et-rapports>
6. Salminen L. Citations et métaphores dans le discours journalistique sur l'Iran. Université de Tampere, 2009. 72 p.

Зайкова В. А.

Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля
Бовт А. Ю., к. пед. н., доцент,
Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля

ПРОБЛЕМАТИКА ПЕРЕКЛАДУ «ЗНАЧУЩИХ» ІМЕН З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Антропоніміка – це розділ ономастики, галузі мовознавства, що вивчає власні назви: їх історичне походження, розвиток, а також зв'язок з іншими мовами. «Антропо» означає «людина», тому антропоніміка займається вивченням саме власних найменувань людей. Антропоніми включають у себе імена, прізвища, імена по-батькові, псевдоніми, імена персонажів літературних, фольклорних та міфологічних творів [3]. Для творів художньої літератури виокремлюють такий термін, як літературно-художня або поетична ономастика, що вивчає функціонування та значення власних назв у літературних творах.

Як правило, у художніх творах власні імена не підбираються випадково, завдяки ним автор може схарактеризувати та підкреслити образ певного персонажу, також вони можуть передавати якийсь національний або місцевий колорит, указувати на приналежність до певного соціального класу. Імена можуть бути сучасними або застарілими, тож вони вказують і на час у якому відбуваються події, що описанні у творі. У своїй науковій роботі О. Карпенко зазначає, що хоча власних назв у мові більше, аніж загальних, ми їх не помічаємо, бо вони не складають основу мовлення. Не дивлячись на це, у художній літературі антропонімам приділяється окрема увага [2, с. 69]. Якщо подивитися на процес добирання власного імені персонажу автором, то можна виявити, що, знаючи характер і роль персонажу у сюжеті, метою автора є створення гармонії між іменем та образом, тож іноді для цього беруться не імена, що вже існують, а створюються нові. Вивчення антропонімів у художній літературі все більше привертає увагу дослідників, бо саме завдяки аналізу власних імен розуміння тексту стає ширшим та повним. Також, із зростаючим інтересом до «значущих» власних імен, як до літературного явища, збільшується і увага до методів та шляхів їх перекладу.

Основною проблематикою перекладу власних імен у літературі є вирішення для перекладачів, що є більш важливим – зберегти автентичність імені або повністю трансформувати його, при цьому передаючи зашифрований код, який заклав автор. Більшість перекладачів та дослідників сходяться на думці, що ця тема є неоднозначною і прийти до якогось одного рішення досить складно. Напевно, можна сказати, що відтворення власних імен у перекладі стає чи не найбільш складним завданням, бо саме тут важливим стає відчуття та розуміння тексту перекладачем. Гарним переклад можна вважати, коли він викликає такі ж почуття у читача, які б викликав оригінал тексту. У цьому випадку доречним можна привести приклад способу передання приказок або афоризмів, коли ми підбираємо схожий за своєю семантикою вираз, що є більш близьким для мови перекладу. У такому випадку переклад викликає такі ж асоціації у читача, і

розуміння тексту стане легшим, але, якщо мовленнєві узуси вже перекладаються так традиційно, то у випадку із власними іменами все стає трохи складнішим.

Деякі перекладачі приділяють більше уваги збереженню унікальності імені та відчуттю чогось «іноземного», так, наприклад, не можна ім'я John перекласти як Іван, або із Jane зробити Женю, бо ім'я передає відчуття місця, де відбуваються події, та походження певного персонажу. З іншого боку, саме «значущі» власні імена ховають у собі характеристику героя, завдяки чому більш ясними стають його вчинки та поведінка. Власні імена можуть бути і каламбуром, на якому побудований увесь сюжет твору. Наприклад, у п'єсі британського письменника Оскара Вайлда «Як важливо бути серйозним» головного героя звать Ернест, у оригіналі назва та ім'я героя і створюють каламбур, який, на жаль, не передали у перекладі, бо Ernest схоже за звучанням до слова Earnest (серйозний), і назва звучить як «The Importance of Being Earnest». А ось у російському перекладі п'єси Томаса Мідлтона «A Mad World, My Masters», імена персонажів були повністю трансформовані, щоб ще більше підкреслити комедійність твору, наприклад, в оригіналі одного з героїв звать Richard Follywit (дурість), у перекладі його ім'я звучить, як Ричард Глуплі [1, с. 71].

Особливе місце «значущі» власні імена займають у фантастиці. Так, наприклад, у романі «Володар перснів» Джона Толкіна, головним героєм є хобіт Фродо Бегінз. Прізвище Baggins, що походить від слова bag (сумка або мішечок), натякає на місію персонажа у творі, як хранителя персня [4]. Також, повна таких власних імен казка Льюїса Керрола «Аліса у Дивокраї», у цьому творі зашифровані імена друзів автора, навіть його власне ім'я – the Dodo, або відомий у перекладі, як птиця Додо, є натяком на письменника, який вимовляв своє справжнє ім'я із заїканням «Do-Do-Dodgson» [4]. Справжнім джерелом «значущих» власних імен можна вважати серію книг «Гаррі Поттер». Так, директора магичної школи звать Dumbledore, що із староанглійської означає джміль, що говорить про його характер, до того ж, у творі згадувалось, що він має звичку щось дзижчати собі під ніс. Або ж інший персонаж Severus Snape,

прізвище якого співзвучно із snake (змія), а також із sneak, що перекладається як негідник [1, с. 73].

Виходячи з того, яке значення мають власні імена у художніх творах, не є дивним виникнення таких проблем та неоднозначності при перекладі. Загалом, більш традиційними способами є транслітерація та транскрипція – імена перекладені цими шляхами ми зустрічаємо найчастіше. Слід зауважити, що наявні антропоніми та власні назви географічних, історичних, культурних об'єктів краще перекладати за допомогою словника, використовуючи наявні та прийняті варіанти, або ж, перекладати їх за допомогою транслітерації, бо так, беручи традиційну передачу знаків, буде легше уникнути немилозвучності у іменах та назвах. Так, наприклад, було перекладено ім'я головного герою твору «Гаррі Поттер». У оригіналі його ім'я виглядає, як Harry, а також ім'я його товаришки Hermione передано, як Герміона.

Ще одним варіантом перекладу «значущих» власних імен є повна трансформація. Цю стратегію обирають при перекладі комедійних творів, де є більш доречною передача схованого сенсу задля підкреслення комічності персонажу та деякого перебільшення, яке часто використовують у комедії. У цьому випадку можна згадати Neville Longbottom або у російському перекладі Невилл Долгопупс, із того ж «Гаррі Поттера», сам персонаж є досить смішним, незграбним, тому і у перекладі його ім'я має викликати такі емоції.

Підбиваючи підсумки, можна сказати, що питання перекладу «значущих» власних імен є досить неоднозначним та потребує відчуття тексту перекладачем. Серед дослідників немає якоїсь певної думки та загальноприйнятої формули щодо перекладу імен. У деяких випадках повна трансформація стає необхідною, а у інших на перший план виходить збереження автентичності імені. Не можна сказати, що один варіант перекладу «значущих» імен буде правильний, а інший ні, оскільки тут постає питання, що буде ближчим до читача. Саме тому, порівнюючи деякі переклади одного і того ж твору, можна побачити, що варіанти імен теж будуть відрізнятися. Отже, у даному питанні досить складно прийти до

одного конкретного рішення, яке було би універсальним та використовувалося у всіх випадках перекладу.

Література

1. Григорьева Т. В. Ономапоея в «говорящих» фамилиях как лингвостилистический прием в английской художественной литературе. *Вестн. Моск. ун-та. Сер. 19. Лингвистическая и межкультурная коммуникация*, 2018. №4. С. 69-76.
2. Карпенко О. Ю. Про літературну ономастику та її функціональне навантаження. *Записки з ономастики: Збірник наук. праць*. Одеса. 2000. Вип. 4. С. 68-74. URL: <http://karpenko.in.ua/wp-content/uploads/2013/02/Karpen4.pdf> (дата звернення: 10.04.2021)
3. Масенко Л. Т. Антропоніміка. *Енциклопедія Сучасної України: електронна версія [веб-сайт] / гол. редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=43065 (дата звернення: 10.04.2021)*
4. Передача имен собственных: имена и фамилии персонажей.. *Лит Институт*, 01.09.2019. URL: https://litinstitut.ru/content/tolma4nonstop_imena

Куряк К. М.

Горлівський інститут іноземних мов
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Кокоріна Л. В., к. пед. н., доцент,

Горлівський інститут іноземних мов
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

**ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ІСПАНОМОВНИХ РЕКЛАМНИХ
ТЕКСТІВ**

Реклама іспанською мовою і латиноамериканський ринок випереджають загальне зростання рекламної індустрії США. Це зростання підтримується зростаючим інтересом до латиноамериканських міленіалів як споживачів і законодавців мод. До прикладу: багатонаціональний виробник Proctor&Gamble в 2013 році витратив 335 мільйонів доларів на рекламу іспанською мовою. Потенціал іспаномовного рекламного ринку не був упущений медійними та технологічними компаніями, які прагнули створити нові ролі для латиноамериканців, намагаючись захопити цю прибуткову частку ринку [3].

Перш ніж перейти до стилістичних особливостей іспаномовних рекламних текстів, варто визначитися з термінологією. Реклама – це один з найдієвіших способів донести до потенційних клієнтів заздалегідь розроблену маркетингологами інформацію. Текст – це сукупність знаків, закодованих в системі, яка утворює одиницю значення і має комунікативний намір. Ці два поняття дозволяють визначити рекламний текст, який намагається привернути увагу потенційних споживачів до продукту або послуги, які маркетингологи хочуть просувати. Відтак, рекламний текст переслідує дві мети: зробити продукт відомим і спонукати публіку до його покупки. Рекламний текст може бути розроблений на основі аргументованих текстів (оскільки в них вказуються причини, які повинні спонукати споживача купити продукт або укласти договір про послугу), описових текстів (з подробицями і характеристиками того, що передбачається комерціалізувати) і оповідних текстів (коли розповідається з наміром уявити те, що було оголошено).

Крім цих характеристик, необхідно підкреслити той факт, що весь рекламний текст заснований на двох фундаментальних принципах: близькість до одержувача і економічність. Так йому вдається коротко, прямо і цікаво привернути увагу цільової аудиторії. Відповідно, варто узагальнити функції основного повідомлення рекламного тексту:

– додаткова (коли надається інформацію або значення продукту чи послуги, відсутні на супутньому зображенні);

- інтригуюча (коли текст послідовно передає різні дані. таким чином монополізує увагу одержувача в міру того, як пробуджується цікавість);
- локаторна (виконується текстом, який має намір виправити певні зображення);
- ідентифікаторна (коли текст продовжує представляти розглянутий продукт).

Багато ресурсів використовуються при створенні рекламного тексту, тому що в основному всі прагнуть привернути увагу публіки і «проникнути» в їх голови. З цієї причини часто використовуються такі елементи, як метафора, гіпербола, синестезія, ігри з фонемами, повчальний тон або неологізми [1].

Мета рекламного примірника – завжди переконання. Наприклад: «Compre este chocolate hecho con leche de vaca» – слабкий рекламний текст, в якому недостатньо переконливої сили. Інший був би такий варіант тексту: «Compre el más rico chocolate, elaborado de forma natural con leche de vaca de nuestra propia granja y sometida a los más rigurosos controles de calidad». За допомогою деталізацій та метафор текст стає привабливим для споживачів.

Особливі характеристики, пов'язані з впливом на потенційного споживача в рекламних текстах проявляються на всіх мовних рівнях. Так, іспанське дієслово експресивне і змістовне, тому в іспанських рекламних оголошеннях дієслівні форми зустрічаються набагато частіше, ніж в українських або російських. Найбільш вживаним нині є наказовий спосіб, який актуалізує повідомлення. Наказовий спосіб як один із засобів реалізації впливає на функції реклами, які використовується як в прямих, так і в непрямих формах. При цьому варто зазначити, що прямий імператив найчастіше використовується при зверненні до молодіжної аудиторії, наприклад: «Aprovecha ahora que eres joven» (реклама напою); «Date prisa, el plazo es fijo» (реклама банку) [5].

Однак найчастіше реклама прагне до непрямой мовної тактики, приховуючи наміри рекламодавця, переконуючи, а не наказуючи. У цій функції можуть виступати:

а) інфінітив: «Asegurar su futuro no es algo que deba dejar para mañana» (реклама банку);

б) форми майбутнього часу: «Estupendo regalo del día del padre que no podrás resistir hacerle» (реклама засобів зв'язку);

в) стверджувальне речення зі значенням необхідності в теперішньому часі: «Para ello sólo necesitas dos cosas: ilusión y tu nuevo Polo Klima» (реклама автомобіля);

г) оклик / питальні емоційні пропозиції: «¿A qué espera?» (Реклама техніки); «¿Y por qué no todo a la vez?» (Реклама банку);

д) повтори: «Uno u otro. Otro o uno» (реклама автомобіля); «¿Un Almera o un Almera?» (Реклама автомобіля) [4; 5].

Серед прийомів зближення з клієнтом можна виокремити:

1. Часте використання особистого займенника 1 особи множини: «Нау placer es que nadie nos puede negar» (слова відомого тенісиста, реклама автомобіля).

2. Прийом присвоєння предмета реклами клієнту реалізується через використання особистих займенників: «Tú y tu Polo» (реклама автомобіля); «Solicite cuanto antes su tarjeta VisaIberia» (реклама банківських послуг) [5].

У професійно зроблених рекламних текстах посилення оцінювальних характеристик відбувається шляхом нешаблонного використання мовних засобів. Це можуть бути:

а) прикметники із значенням оцінювання в максимальному ступені: *fabuloso, sensacional, excepcional, colosal, diferente*, наприклад: «Servicio impecable» (реклама послуг); «Nunca otra máquina tan perfecta bajo a los fondos submarinos en el brazo de un hombre» (реклама годинника);

б) іменники і вирази з семантичним навантаженням: «El líder» (реклама автомобіля); «Son áreas en las que sí somos expertos» (реклама банківських послуг);

в) префікси інтенсивності: *super, ultra, extra, hiper, multi*etc: «Una supernovedad» (реклама автомобіля);

г) прислівники: «Simplemente inolvidable» (реклама автомобіля): «El Tissot PR100 es un reloj absolutamente fiable» (реклама годинника) [4].

Лексиці рекламного тексту властиві виразність, емоційна забарвленість, експресивність. Семантика переважної більшості слів рекламного тексту позитивна. Хоча в певному сенсі все розмаїття зводиться до варіацій трьох слів: «bueno», «nuevo» е «imprescindible».

Також застосовують ігрові прийоми: наприклад, на основі рими: «Si exporta nos importa» (банківська справа); на основі паронімії звуковій подібності виразів, наприклад: «O! Omega» (реклама автомобіля); «De mentes abiertas, adiestradas, afectuosas ... De mentes por la comunicaci6n» (рекламне агентство) [5];

І широкий смисловий фон при стислості форми дозволяє успішно використовувати в рекламі фразеологізми і приказки для отримання нових стилістичних відтінків, наприклад: «No queremos que los intermediarios te cuesten un piñ6n» (банківська справа);

Привернути увагу читача допомагають омоніми, антоніми і дещо рідше синоніми, наприклад: «Telerosa. Nada más fácil para enviar una rosa» (реклама телеканалу); «De vez en cuando elegir la palabra correcta puede marcar la diferencia entre felicidad y tristeza, fracaso y éxito» (реклама засобів зв'язку) [4].

Образність мовних одиниць використовується для створення у клієнта ефекту захоплення, посилення виразності рекламного повідомлення. До таких засобів можна віднести епітети і метафори, наприклад: «Un nuevo mundo, un futuro hecho de aluminio, una supernovedad» (метафорична назва автомобіля в рекламі) [4].

Узагальнюючи проаналізовані тексти, можемо дійти висновків, що в цілому, іспанський рекламний текст полісемічний, адже йому характерна імітація різних стилів і жанрів: лист, рецепт, свідоцтво, бесіда, байка і інше; дуже експресивний; оригінальний; цілеспрямований; еліптичний, прагне до компресії.

Література

1. Каплунов Д. Нейрокопірайтінг. 100 прийомів впливу за допомогою тексту. Київ : Ексмо, 2016. 55 с.

2. Попова А. В. Вплив реклами на психіку сучасної людини. Москва : Юний учений, 2019. 80 с.

3. Фернандо М. Історія реклами і споживачів в Іспанії. Мадрид : Іспанська асоціація рекламодавців, 2015. 78 с.

4. Енциклопедія прикладів [Електронний ресурс]: Рекламні тексти, 2019. URL: [URL:https://www.ejemplos.co/textos-publicitarios/](https://www.ejemplos.co/textos-publicitarios/)

5. Європейська школа [Електронний ресурс]: Texto publicitario: principales características y cómo crearlo. 2019. URL: [URL:https://www.escueladesarts.com/blog/texto-publicitario-caracteristicas/](https://www.escueladesarts.com/blog/texto-publicitario-caracteristicas/)

Радченко М. О.

Національний авіаційний університет

Сітко А. В., к. філол. н., доцент,

Національний авіаційний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ДІАЛЕКТИЗМІВ У ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Переклад відіграє важливу роль у міжкультурній комунікації різних народів. Він сприяє обміну досвідом між представниками багатьох культур. Однак, нерідко перед перекладачем виникають труднощі при відтворенні певних мовних одиниць з однієї мови на іншу. Часто ці проблеми спричинені наявністю діалектизмів, відповідників яких немає в мові перекладу. Такі лексичні одиниці є особливо розповсюдженими в художніх текстах та використовуються для того, щоб надати певну емоційність та експресивність твору. Тож, перекладач повинен вміло передати наміри автора, зберігаючи зміст та стиль оригінального твору.

Діалекти – це певні відхилення від літературної норми мови, які виникли в певному регіоні країни. На виникнення діалектів впливають історичні, культурні, соціальні, географічні та інші фактори. В художніх творах діалекти

використовуються з певною метою. Наприклад, події твору відбуваються в певній місцевості, на що автор хоче звернути увагу, або один з героїв твору є жителем того чи іншого регіону та розмовляє відповідним діалектом. Не існує єдиного правильного способу перекладу діалектизмів, але є кілька трансформацій, які досить часто застосовуються для відтворення стилістики твору.

Перш за все, варто зазначити, що не рекомендовано передавати діалектизми оригінального тексту засобами територіальних діалектів мови перекладу. Адже, як вже було зазначено вище, діалектизми дають нам інформацію про походження персонажа. Наприклад, уявімо, що в творі оригіналу герой розмовляє шотландським діалектом. У перекладі не варто надавати йому західноукраїнського діалекту, адже це буде суперечити змісту всього твору, спричинить невідповідність перекладу з місцем подій, походженням осіб та обставинами твору. Крім того, не слід повторювати форму зарубіжного діалекту мовою перекладу. Якщо в англійському творі герой говорить на діалекті «кокні», характерними рисами якого є пропускання звуків у словах, то переклад з використанням неіснуючих форм у цільовій мові буде недоречним. Наприклад, репліку «*Ello, 'Arry. 'Ave a nice day*», що означає «*Hello, Harry. Have a nice day*» немає сенсу перекладати як «*Ривім, Аррі. Арного дня*», адже така манера мовлення не притаманна українській мові та її діалектам.

Однак, зважаючи на те, що діалектизми формують стилістику твору, їх безсумнівно потрібно відтворити в перекладі тим чи іншим чином. Так, як форма мовних особливостей бере безпосередню участь у передачі їх сенсу, підтримуємо думку про те, що «перекладач повинен насамперед прагнути до еквівалентності перекладу, а далі виходячи з принципу адекватності, тобто смислового добору сигментів вихідної мови прагнути до творчого та креативного пошуку вдалих прийомів і способів їх перекладу» [6, с. 126].

Одним з найраціональніших способів передачі діалектизмів є компенсація – спосіб перекладу, при якому елементи сенсу, втрачені при перекладі одиниці мови оригіналу, передаються в тексті перекладу іншим засобом, при чому не обов'язково в тому ж місці тексту, що і в оригіналі [3, с. 185]. Інакше кажучи,

діалектизми зазвичай не перекладаються, але для того, щоб передати місцевий колорит та здійснити відповідне враження на читача, перекладач використовує певні синтаксичні засоби або стилістично-марковані лексичні одиниці, які створюють емоційний вплив:

– *Snatch that light away, Betsy, you old fool – ain't you got any sense?* [11, с. 99]. – *А прибери-но свічку, Бетсі, стара дурепо! Тобі що, в черенку не родить?* [7].

Часто перекладачі вдаються до використання локальної компенсації:

«*Harry, **mebbe** my grandma would run away with us too*» [9, с. 225]. – *Гаппі, а мо', бабуся теж утече з нами?* [4, с. 43].

Іншим способом відтворення діалектичних одиниць мовлення є транслітерація – переклад лексичної одиниці оригіналу шляхом відтворення її форми за допомогою абетки мови перекладу [3, с. 173]. При транслітерації часто використовується і описовий переклад, який подається в примітках або дужках.

«*And don't call it mullen, call it **Pitchiola** – that's its right name when it's in prison*» [11, с. 265]. – *Та, гляди, не називай його бур'яном, а тільки **піччолою**¹ – у в'язницях тільки так квіти називаються* [7].

У наведеному вище прикладі слово «Pitchiola» було відтворено в перекладеному творі на рівні графем. Крім того, перекладач подав в примітках коротке пояснення цієї лексичної одиниці, описавши її як «стебельце, квіточка».

Іноді перекладачі застосовують прийом вилучення, тобто «відмову від передачі в перекладі семантично поширених слів, значення яких виявляються нерелевантними або мають змогу легко відновлюватись у контексті [5]»:

*You're a great bully, you are. I won't stay here if I don't like. I won't let nobody wallop me. I never asked to go to **Bucknam Palace**, I didn't. I was never in trouble with the police, not me. I'm a good girl... [10].* *Чо' це ви мене лякаєте?! Не підойде мені тут, так підуй собі, а товкти себе мітлою не дам! Не просилась я ні в які палаци. Ніяких я діл з поліцією не мала й мати не хочу! Я ж порядна...[8].*

Власну назву «Bucknam Palace», що відноситься до фонетичної аномалії діалектного мовлення, при перекладі було вилучено та замінено на більш загальні

поняття. Цей приклад яскраво демонструє відмінність між англійською та українською мовними системами, адже в англійській мові для сприйняття інформації застосовується конкретизація деталей, а в українській мові зазвичай зміст передається в загальних рисах, оскільки мовна аномалія – широке явище, що вміщує авторські мовні засоби різних мовних рівнів — лексичного, синтаксичного, морфологічного, фонографічного [1, с. 16].

Одним з досить поширених прийомів при перекладі діалектизмів є прийом додавання – введення у текст перекладу лексичних елементів, що відсутні в оригіналі, з метою правильної передачі смислу тексту оригіналу та/або дотримання мовленнєвих і мовних норм мови перекладу [2, с. 48]

*Ain't no call to meddle with me, he ain't [10]. Хто йому дав право в чужі діла лізти... **Чо' він до мене причепивсь?**[8].*

Беручи до уваги стилістичні особливості української мови, перекладач вирішив розширити даний фрагмент тексту, додавши ще одне речення, що дало можливість відтворити емоційно-експресивне навантаження речення оригіналу.

Отже, можна зробити висновок, що при перекладі діалектизмів неможливо уникнути втрат, адже мова йде про дві різні культури, які мають відмінне світобачення. Однак існують певні способи, які дозволяють мінімізувати втрату стилістики та емотивності твору. Серед них компенсація, транслітерація, вилучення та додавання. Не існує єдиного правильного способу, тому перекладач повинен обирати прийом враховуючи контекст та умови перекладу. Тож проблема перекладу діалектизмів зберігає свою актуальність і потребує подальшого дослідження.

Література

1. Гудманян А., Сітко А., Струк І. Феномен мовної аномалії. Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах»: Збірник наукових праць. № 40. Київ, 2019. С. 15-22.

2. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі. Вінниця : Нова книга, 2001. 303 с.
3. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) : Учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. М. : Высш. шк., 1990. 253 с.
4. Патерсон Н. Шотландське поселення. Всесвіт Журнал іноземної літератури, №4. Київ, 1998. С. 29-44.
5. Перетокіна В. Ф. Нові тенденції застосування стратегій перекладу галузевої літератури. URL: <http://confcontact.com>
6. Сітко А. В., Струк І.В. Адекватність і еквівалентність у перекладі мовних особливостей. *Sciences of Europe*. Praha, 2016. Vol 1, No 10 (10). С. 122-126.
7. Твен М. Пригоди Гекльберрі Фіна. URL: <https://javalibre.com.ua/java-book/book/559>
8. Шоу Б. Пігмаліон / [пер. з англ. Павлова Миколи]. URL: <https://www.litmir.me/br/?b=197669>
9. Paterson N. Scotch Settlement. *The Penguin Book of Scottish Short Stories*. Penguin Book Ltd, 1970. Pp. 201-226.
10. Shaw B. Pygmalion. URL: <http://www.gutenberg.org/files/3825/3825-h/3825-h.htm>
11. Twain M. The adventures of Huckleberry Finn / M. Twain ; [edited by J. Manis]. PA. : The Pennsylvania State University, 1998. 204 p.

Романюк А. О.

Національний Авіаційний Університет

Сітко А. В., к. філол. н., доцент,

Національний Авіаційний Університет

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАЛЕКТНОЇ ЛЕКСИКИ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

До найскладніших проблем перекладу слід віднести переклад діалектної лексики, яка зустрічається у сучасній та класичній українській художній літературі, а також у творах публіцистичного стилю. Діалектна лексика створює певну стилістичну забарвленість, яку необхідно передати задля збереження адекватності перекладу. Проблема заключається в тому, що діалектизм не є частиною літературної мови, а тому не має прямого словникового відповіднику в англійській мові. Крім того, діалектизми є, свого роду, мовними реаліями, що мають свій колорит. У центрі уваги перекладача має бути передача ідейного змісту твору зі збереженням форми як засобу вираження цього змісту [6, с. 267]. Звідси, форма не може існувати окремо від сенсу, і перекладач має це враховувати. Відповідно, перекладач вимушений слідувати декільком стратегіям перекладу та вводити лексичні трансформації для збереження стильових соціолінгвістичних особливостей тексту.

Діалектизми – позанормативні слова та словосполучення, характерні для мовлення жителів певного краю... Мають також соціальні і професійні ознаки. Діалектизми у художніх творах застосовуються задля підсилення місцевого колориту [3, с. 286]. З цього визначення маємо, що діалектизми не є широко розповсюдженими у письмовій та усній мові, оскільки не належать до літературного стандарту. Мета використання діалектизмів у літературі – створення певного «антуражу» для твору, колориту персонажів, або, іноді, створення комічного ефекту, проте, останній досягається у комбінації із просторіччями та іншою ненормативною лексикою.

Важливо, що діалектизми мають конотативне та денотативне значення. Переклад останнього є нескладною задачею, оскільки можна знайти відповідник, або використати описовий переклад. Головна складність – конотативне значення, яке викликає у носія мови певні асоціації та стереотипи, що пов'язані з регіоном

використання діалектної лексики. Передати це значення прямим шляхом неможливо.

Існують кілька варіантів вирішення даної перекладацької проблеми: використання літературного еквіваленту; компенсація; транслітерація (транскрипція); калькування; дескриптивний переклад; міжмовна конотативна транспозиція. Використання літературного еквіваленту є небажаним, оскільки конотативна складова втрачається, але цей спосіб перекладу надолужується такою лексичною трансформацією як компенсація. Транслітерація є гарним способом, якщо перекладене поняття може мати в мові перекладі певний гіперонім, який є зрозумілим з контексту. Дескриптивний переклад використовується у випадку, коли перекладач не може передати конотативну складову і знайти літературний відповідник та вимушений описувати явище фразою. Міжмовна конотативна транспозиція направлена саме на передачу конотативного значення слова, на те, як його сприймають носії мови перекладу. Однак часто такий спосіб перекладу є неточним у передачі смислу. Тому транспозицію використовують з обережністю, намагаючись уникати цей спосіб, коли він не є виправданим, через небезпеку перетворити адекватний переклад у вільну інтерпретацію, де житель півдня Франції стає у перекладі жителем західної України, що буде крайнім ступенем одомашнення [1, с. 253]. Зазвичай, в кожному творі ці варіанти комбінуються, що дозволяє, в цілому, достатньо точно передавати хід подій та зберігати деякі конотативні значення діалектизмів.

Для перевірки на діалектизми було використано Академічний тлумачний словник. Для прикладів було взято повість М.Коцюбинського «Тіні забутих предків» у перекладі Богдана Рубчака та роман «НепрОсті» Т. Прохаська у перекладі Уїльяма Блекера. Головна різниця цих творів полягає в тому, що роман Прохаська написаний весь діалектом Гуцульщини, коли повість Коцюбинського написана літературною мовою із вживанням діалектизмів у діалогах героїв для створення характерного гуцульського колориту. Така відмінність впливає на засоби перекладу. Часто твори, що написані цілком на діалекті перекладаються

літературною мовою, за виключення деяких реалій, а твори із вкрапленнями діалектної лексики в перекладі зазвичай передають конотаційні значення.

В прикладі подано компенсацію, яка комбінується з літературними еквівалентами:

– *Ти ж хто, браччіку, будеш - вівчар? - зацікавивсь Іван.*

– *Ні, я **спузар**, - одкрив зуби Микола, - маю пильнувати **ватри**, аби не згасла через все літо, бо була б біда!* [2, с. 10].

«*And who might you be, my friend?*» Ivan asked with curiosity. «*A shepherd?*»

«*No, I'm the fire keeper,*» Mykola replied, showing his teeth. «*My job is to tend the fire and keep it from going out all summer, because there will be trouble if it does* [8, с. 9].

В цьому випадку діалектні слова в перекладі позбавлені конотації, проте перекладач використав нестандартну з точки зору граматики фразу, яка компенсує лексичні засоби.

Ігі на тебе! Ти, обмінніку [2, с. 1].

Fie on you, changeling! [8, с. 1].

Тут перекладач замінює діалектичний вигук на просторічний, оскільки така заміна передає прагматичний смисл та передає не літературність мови, хоча колорит втрачається.

Гачі на йому спадають, а воно стоїть серед хати, заплющило очі, роззявило рота і верещить [2, с. 1].

His breeches slipping down, he would shut his eyes tightly, open his mouth, and scream [8, с. 1].

А в цьому прикладі нелітературні форми як «на йому» та «воно» були пропущені у перекладі, проте слово «гачі» було перекладено словом яке означає або бриджі для їзди верхи, або є архаїзмом, що використовувався у значенні «штани». Тобто перекладач компенсує втрату певних граматичних форм збереженням лише деяких лексичних особливостей.

Наступний приклад взятий із роману «НепрОсті», який написаний нелітературною мовою з великою кількістю діалектизмів, що використанні і як стилістичний засіб, і як засіб відтворення певних реалій:

... одною рукою розкладав великий бганий ніж, що телінався на ремінці коло коліна, вичищав перці, поклавши на долоню, питався, що налити — паленку, ракію, сливовицю, бехерівку, цуйку, зубрівку, анісівку, ялівцівку, боровічку, наливав повні перці, подавав один гостеві, ставав при столику, виймав з шуфляди аркуш паперу, загострений олівець, піднімав пугарчик, казав «дай, Боже»...[4, с. 25].

*With one hand he would open a large **folding knife** that hung from a strap around his knee, clean out the peppers, and hold them in his palm, while asking what kind of liquor to pour – **palenka, rakia, slyvovytsia, bekherivka, tsuika, zubrivka, anisivka, ialivitsivka, or borovichka**. He would fill the two peppers, give one to the guest, stand by the table, take a sheet of paper and sharp pencil out of the **drawer**, raise his **cup** and, looking the visitor straight in the eye, say «God willing » [9, с. 35].*

Перекладач розділяє лексику на два типи: реалії (слова, що не мають аналогів поза діалектом) та загальні поняття. В даному уривку було перелічено синонімічні діалектні слова, що означають горілку. Весь цей ряд було перекладено за допомогою транслітерації, оскільки це оптимальний варіант перекладу таких реалій. В цей же час, поняття «бганий ніж» та «шуфляда» були перекладені літературним відповідником, тому що весь роман написаний діалектом, а тому неможливо перекласти такі загальні поняття без втрати конотації або адекватності.

Тим не менш, втрата конотативних значень в тексті не робить переклад невдалим, бо для читача та кількість реалій та трансформацій й так створять певний стиль твору та колорит персонажів, коли транспозиція слів автора, фонетичних особливостей та загальних діалектизмів створила би надлишкову доместикацію, що поставило би хрест на адекватності перекладу. Оскільки, форма мовних особливостей бере безпосередню участь у передачі їх сенсу, погоджуємося, що «перекладач повинен насамперед прагнути до еквівалентності

перекладу, а далі виходячи з принципу адекватності, тобто смислового добору сегментів вихідної мови прагнути до творчого та креативного пошуку вдалих прийомів і способів їх перекладу» [5, с. 126].

Таким чином, діалектизми вкрай рідко перекладаються діалектизмами (майже ніколи у сучасних перекладах), а тому є пластом неперекладної лексики, що потребує оригінального підходу до рішення проблеми від перекладача. При перекладі діалектизмів часто слід вдаватися до стильових лексичних трансформацій, думати про передачу сенсу та колориту.

Література

1. Влахов С. Непереваемое в переводе. М. : Высш. шк., 1986. 320 с.
2. Коцюбинський М. Тіні забутих предків. Київ : КМ-Букс, 2017. 37 с.
3. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1 : А-Л. С. 286.
4. Прохасько Т. НепрОсті. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2002. 68 с.
5. Сітко А. В., Струк І. В. Адекватність і еквівалентність у перекладі мовних особливостей. *Sciences of Europe*. Praha, 2016. Vol 1, No 10 (10). С. 122-126.
6. Сітко А. В. Проблема відтворення граматичної семантики інтерогативів засобами цільової мови. Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики : зб. наук. праць / відп. ред. Н. М. Корбозерова. К. : Логос, 2012. Вип. 22. С. 267-274.
7. Словник української мови : Академічний тлумачний словник (1970-1980) [Електронний ресурс] / Webmezha, 2012. URL: <http://sum.in.ua/>
8. Kotsiubyns'ky M. Shadows of forgotten ancestors [Електронний ресурс]. URL: <http://sites.utoronto.ca/elul/English/218/Shadows.pdf>.
9. Prokhasko T. The UnSimple / T. Prokhasko; translated by Uileam Blacker // *Ukrainian Literature*. 2007. Vol. 2. Pp. 1-52.

Khychiy V. I.

Ivan Franko National University of Lviv

Andreychuk N. I., doctor of philology, professor,

Ivan Franko National University of Lviv

**THE CHALLENGES OF RENDERING STYLISTICALLY MARKED
VOCABULARY IN TRANSLATION AS BASED ON JURIJ KOWALSKY'S
MEMOIR «SAVED BY THE BLESSED VIRGIN: RECOLLECTIONS OF
AUSCHWITZ AND DACHAU» AND ITS ENGLISH TRANSLATION BY
KSENIA MARYNIAK**

The main focus of this article is the analysis of rendering of stylistically marked vocabulary in translation. The research is based on Jurij Kowalsky's memoir «Saved by the Blessed Virgin: Recollections of Auschwitz and Dachau» and its English translation by Ksenia Maryniak. The paper adopts a starting point that the adequacy of translation of stylistically marked lexical units should be researched from the point of view of the level to which the stylistic colouring is preserved.

One of the main concerns of the paper was to recover the classification of lexical units based on the idea of the «stylistic layers of the vocabulary» developed by Ilija Galperin and to discover how words belonging to different layers are used in Jurij Kowalsky's memoir «Saved by the Blessed Virgin: Recollections of Auschwitz and Dachau» and rendered in the English translation by Ksenia Maryniak [8].

Jurij Kowalsky's memoir is a book that reflects his incarceration at Auschwitz and Dachau, being arrested by the Gestapo in Nazi-occupied Galicia for sheltering Jews. The tone of the book is strict and serious, as it serves as a reminder of those horrible events that happened during World War II. The author succeeded in setting the atmosphere of his books in such a way, that the reader feels immersed in the work and feels present in the narration that creates visions of dreads of that time. A few of the reasons why the text, written by Jurij Kowalsky, feels so close to the heart are the realism in the descriptiveness and the fact that the author retained the stylistically

marked elements, such as the sociocultural and geographic background of the characters, including dialects of Western Ukraine, granting the characters' authenticity, and reminding us that they are real and so is the story.

The English translation of the memoir, written by Ksenia Maryniak, had an uneasy task of displaying the horrors of that time and showing the sufferings of Ukrainian people to the English-speaking community while preserving the features of the original. The translation done by Ksenia Maryniak retains the mood set by the author and immerses the readers into the narration.

Jurij Kowalsky's memoir is a book that contains various speech dialects of Western Ukraine of the 20th century, which makes the text unique and picturesque. Jurij Kowalsky himself was born in the Sokal region, and later lived and worked in the Zhovkva region. The southern part of Sokal and Zhovkva regions belong to the group of the Naddnistriansky dialect. Moreover, Northern Sokal partially belongs to the Volyn dialect, that is why we can trace a tendency to use various dialectal words in his work. [4, p. 253]

The use of the stylistically marked vocabulary adds colloquial flavour to the text and makes the geographical background of the characters more expressive, but it poses difficulties for the translator. Sometimes it is not possible to retain the stylistic colouring of the source text variant due to the lack of correspondences in the target language, and this memoir is full of cases when Ksenia Maryniak had no other options but to opt for the closest equivalences even though they may not fully retain the cultural peculiarities of the original.

The word-stock of any language is a system, the elements of which are interconnected, interrelated and yet independent. As it has been mentioned, this paper recognizes the division of the English vocabulary into three levels suggested by Galperin: 1) the neutral layer; 2) the literary layer; 3) the colloquial layer [7, p. 28]. The colloquial vocabulary is further subdivided into the **special colloquial vocabulary**. The latter plays an important role in Jurij Kowalsky's memoir as it creates the author's style and visualizes both the cultural and geographical background of the characters.

The author pays attention to the communication of the speakers of a certain social or geographical group, using the layer of the vocabulary that cannot be easily interpreted which is called special colloquial vocabulary. The words of special colloquial vocabulary are the words that are used in informal speech only, those are jargon, slang, and dialectal words.

Jurij Kowalsky focuses on the use of **dialectal words**, which are the variety of a language that a group of people speak, separated either by ethnicity, geography, or class, to highlight the social background of the characters. If somebody uses the words and expressions within a certain social group or professional group, he will blend with the group members from mentality. The use of dialects in Jurij Kowalsky's memoir always catches the eye and draws attention, however, it is also peculiar how his text's speech includes various dialects. One of the dialects, present in the memoir by Jurij Kowalsky is the Volyn dialect: «В них стільки **непевности**, суму, болю». The characteristic feature of this dialect is the change of vowel «і» to «и» in the form of the genitive singular nouns of the third declension. However, the lack of equivalents in the English language offers no other choice for the translator rather than to neutralize the colouring of the original dialectal variant, so that Ksenia Maryniak translates it as «conversations, dominated by oppression and so much **uncertainty**». [8, p. 7]

The word «uncertainty» renders the meaning of the word, used in the original, but neglects the cultural colouring it brings to the text. Unfortunately, the English-speaking community would not be too familiar with Ukrainian dialects, so the only option here is to use the variant, devoid of any colouring. One more example of use of Volyn dialect in the memoir «Saved by the Blessed Virgin» would be the following sentence: «Перетомлені всім **єством**, **волічемося** приписаними п'ятками по вуличках того міста **смерти**». Much like in the previous sentence, the author uses a colloquial variant that adds colouring to the text, however, the translated text is devoid of the cultural markers due to the absence of equivalents in the target text: «Exhausted to the **core**, we **dragged** our condemned heels along the streets of this **death** town.» [8, p. 4] On the other hand, Ksenia Maryniak's sentence also has the elements of the elevated style, she uses vocabulary, that is expressive and uncommon to make a bridge between the

original. The phrase «exhausted to the core» and the word «condemned» are not the elements of the neutral style, so it is a good choice to use them in order to render the original sentence.

Another dialect, that can be spotted in the memoir by Jurij Kowalsky, is the Boyko dialect, which was widely used in Western Ukraine. Jurij Kowalsky's acquaintance with this dialect may be explained by the fact that Sokal's Naddnistriansky dialect borders with the Boyko dialect in the southern part of Sokal, which explains the mixed usage. That is why there are traces of Ivan Franko's language in the memoir «Saved by the Blessed Virgin: Recollections of Auschwitz and Dachau»:

«А **КІЛЬКО** ж ти людей замордував?» («Словник з творів Івана Франка»: «Кілько ж ніг пчола та має?») [3] – «**How many** people have you murdered?» [8, p. 9]

«...не роз'ятрювати та не **ступенувати** ще туги» («Словник з творів Івана Франка»: «і коли проклонів нікуди вже було степенувати») [3] – «...not to exacerbate and **intensify** this longing». [8, p. 3]

«Я не знайшов і досі слів не знайду, щоб описати **вражіння**, яке заволоділо мною» («Словник з творів Івана Франка»: «Мислі його, придавлені ваготою всіх нинішніх вражінь») [3] – «I have never been able to find the words, and probably never will, to describe the **reaction** which overcame me» [8, p. 2]

Jurij Kowalsky uses dialectal words like «кілько» as the element of colloquial speech that also implies the socio-cultural status of the speaker, however, the translated text loses this element of the author's style and in this case, Ksenia Maryniak implies the word combination «how many», which is neutral and bears no colouring. The same goes with the word «вражіння», that sounds colloquial and dialectal in Ukrainian text, but loses its stylistic colouring in translation, where the translator renders it as «reaction». On the one hand, the text has to be understandable for the target readers, so using the neutral layer of vocabulary instead of colloquial, when no equivalents can be found, is justified, but on the other hand, the text loses its tone and setup in a way, as it is no longer perceived as a memoir about the misfortune of inhabitants of Western Ukraine, imprisoned in camps, and the translation is starting to sound as a new text, not

a rendering of an existing one. There are situations in which Ksenia Maryniak managed to find such a way to render these dialectal words, that the target text would still preserve the stylistic colouring, even though not through dialectal words. For example, the translator interprets the words не «роз'ятрювати та не степенувати» as «not to exacerbate and intensify», which adds a literary layer to the stylistic colouring of the text.

One more dialect, present in Jurij Kowalsky's text is the Lemko dialect: «Для більшої безпеки **зариглювали**, ще й **задротували**». («Словник лемківської говірки»: зариглювати – засунути засувку в замок, замкнути; задротувати – док. до дротувати: «Чимало розбитого череп'яного посуду задротував дід Левко на своєму віку») [1, p.123], which Ksenia Maryniak rendered in a descriptive manner: «they were also **bolted and enclosed in barbed wire**» [8, p. 3], and this was the only way out in current situation, as the translator transferred the meaning of the sentence, without corrupting it.

In addition to enriching the text with various dialects, Jurij Kowalsky uses **archaisms**, which constitute a literary layer of vocabulary. Archaisms are elements of writing or speech that have become outdated and are now rarely used. One of the examples of using archaisms in the memoir «Saved by the Blessed Virgin» is the phrase «**Власть імуці**» («Словник української мови»: Власть імуці, заст. – можновладці) [2], that the author uses as a mockery of authorities and the ruling layer of society. The translator finds an equivalence for the phrase in the target language and uses the phrase «**powers that be**», which Cambridge dictionary defines as «important people who have authority over others» [5]. Moreover, if we refer to the Collins English dictionary, it states that «using this phrase you can refer to people in authority as the powers that be, especially when you want to say that you disagree with them or do not understand what they say or do» [6], which means that the sarcastic tone of the phrase is also preserved in translation.

Overall, the recreation of stylistically marked vocabulary poses great difficulties for translators as they often face the issue of lack of equivalences in the target language, which leaves them no choice but to sacrifice the stylistic colouring to preserve sense.

However, sometimes the translator may find a way to save expressiveness and stylistic properties of the utterance by looking at it in terms of category and not the utterance itself, just like Ksenia Maryniak did, when no direct equivalents could have been found and instead, she opted to render the stylistic colouring of the vocabulary so that the text has the social dialectal shading.

References

1. Пиртей П. Словник лемківської говірки. Вроцлав, 2001. 461 с.
2. Словник української мови [Електронний ресурс]. URL: <http://sum.in.ua/>
3. Словничок з творів Івана Франка [Електронний ресурс]. URL: <https://zbruc.eu/node/26091>
4. Ястремська Т. Діалектна мапа Львівщини. *Культура слова*. №89, Львів, 2018. С. 249-258.
5. Cambridge English dictionary [Electronic resource]. URL: <https://dictionary.cambridge.org/>
6. Collins online dictionary [Electronic resource]. URL: <https://www.collinsdictionary.com/>
7. Galperin I. R. The stylistics of English language. Moscow : Higher School, 1981. 299 p.
8. Maryniak K. Saved by the Blessed Virgin: Recollections of Auschwitz and Dachau (Containing Ukrainian text of memoir held by S. Biehl and J. Kowalsky). Canada, 2008. 252 p.

Секція 4. Практичні питання галузевого перекладу

Ворон О. О.

Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля

Бовт А. Ю., к. пед. н., доцент,

Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля

TRANSLATION OF CHILDREN'S FANTASY: PRECISION OR IMPRESSION?

Translators have always faced various difficulties rendering the magic of fantasy literature, especially when it comes to children's books. So-called «speaking names» are widely used by satirical and fantasy authors. The proper names made up of words with lexical meaning reflecting the personalities and hidden sense of mentioned things and events are the main issue of the following research. I am going to emphasize the importance of choosing the right translation strategy while translating fantasy novels by comparing two translations of a well-known fantasy novel «Harry Potter and the Prisoner of Azkaban» by J. K. Rowling.

The approaches to translating proper names are **transcription** and **transliteration**. **Transcription** implies using the target language's alphabet to follow the proper pronunciation of a word used by native speakers. **Transliteration** is a method of reproducing the original names in a target language by using equivalents to each letter of a lexical unit. In other words, transcription conveys the *sounds*, whereas transliteration copies the *spelling*. For instance, the name «Sigmund Freud» tends to be transliterated in Russian like «Зигмунд Фрейд», whereas according to pronunciation rules in the German language such a pronunciation is considered to be wrong. Thus, some modern Ukrainian and Russian translators prefer to use **transcription** while rendering the author's surname in their native languages, so that it becomes «Фройд». It is worth admitting that transcription is becoming increasingly popular nowadays.

In this work, I am going to compare these two approaches to translating the proper names alongside with translating them as «speaking names» on the on the example of two versions of translation the Chapter 9 «Grim Deafeat» from «Harry Potter and the Prisoner of Azkaban» by M. Litvinova and M. Spivak.

Joanne Rowling, better known by her pen name J. K. Rowling, wrote a story of «the boy who lived», whom you may know by the name of Harry Potter. In the first book, he realizes he is a wizard, so that the events of all seven books take place mostly in the school of Hogwarts, a School of Witchcraft and Wizardry. The first-year students of the school are divided into four Houses: Gryffindor, Ravenclaw, Hufflepuff and Slytherin, named after the wizards, who founded the school (Godric Gryffindor, Rowena Ravenclaw, Helga Hufflepuff and Salazar Slytherin). The investigated translations use different strategies of translating these proper names.

1. Houses

M. Litvinova translates the names of the Houses as «Гриффиндор», «Когтевран», «Пуффендуй», and «Слизерин» respectively. Here we face two approaches: in case of Gryffindor and Slytherin she uses transliteration, whereas Ravenclaw and Hufflepuff are translated as so-called «speaking names». «Raven» and «claw» were translated into Russian as a combination of «КОГОТЬ» and «ВОРОН». In addition, it also influenced the name of the woman – Rowena Ravenclaw became «Кандида Когтевран», because the name and the surname are allegedly considered to begin with the same letter. I do not think such a word choice was appropriate in this case, because throughout the novels we can see that there was no need rendering the sense of the name of the House, because the main characters belong to Gryffindor and Slytherin, and all the things necessary to understand about Ravenclaw and Hufflepuff students are explained by the narrator. What is more, it is not worth changing the traditional name «Rowena» into «Кандида» for it is likely to cause unpleasant associations in case of adult readers (a candida infection), which is completely unacceptable in terms of a fantasy novel. As for Hufflepuff, M. Litvinova distinguished two words – «to huffle» and «puff», which became a «Пуффендуй» at last.

Surprisingly, there was no attempt to translate Gryffindor and Slytherin, even though these Houses are the only ones worth translating, because they reflect an exact core of the Gryffindors and Slytherins. The word «Gryffindor» contains «gryphon», the name of a mythological creature, a lion with an eagle's head, which has long symbolized strength, courage and leadership. Therefore, if we think about the name of this House, we will understand why such traits as courage, bravery and chivalry should belong to each true Gryffindor student.

«Slytherin» is also quite symbolical; it is supposed to remind all English-speaking readers of a verb «to slither», which is similar to «crawl», but it is used while talking exactly about reptiles, while the animal depicted on Slytherin's crest is a serpent. Moreover, every time some reptile is mentioned in the text, the word «to slither» is used to describe its movements, for us to feel the connection between the verb and the characters' behaviour.

M. Spivak simply used a transliteration: «Hufflepuff» – «Хуффльпуфф»; «Ravenclaw» – «Равенкло», «Slytherin» – «Слизерин», and «Gryffindor» «Гриффиндор». Actually, the very sound of the words like «Хуффльпуфф» creates the impression of something extremely old-fashioned and humorous, so that I consider such a translation invalid, as the humorous effect was never originally intended to be reached.

To my mind, the translation of the proper names like «Ravenclaw» and «Hufflepuff» mentioned above either by M. Litvinova or M. Spivak are wrong. As a translator, I would chose transcription as the best option for this case: «Рейвенкло» and «Хаффлпафф». I would prefer this strategy because it neither gives a recipient any wrong impression nor breaks the authentic atmosphere of a British boarding school.

2. Professors

Translating names and surnames of fantasy characters is usually a big problem. We are going to compare two ways of solving it by observing the translations of the following abstract:

« 'Very well, *Severus*. I didn't really expect Black to linger.' »

'Have you any theory as to how he got in, Professor?' asked *Snape*.

Harry raised his head very slightly off his arms to free his other ear.

‘Many, *Severus*, each of them as unlikely as the next.’

Harry opened his eyes a fraction and squinted up to where they stood; *Dumbledore's* back was to him, but he could see Percy's face, rapt with attention, and Snape's profile, which looked angry» [3, p. 164].

1. *Translation by M. Litvinova:*

– Хорошо, *Северус*. Впрочем, я и не думаю, что Блэк станет прятаться в замке.

– Как он, по-вашему, сюда пробрался, профессор?

Гарри приподнял голову, чтобы слышать и вторым ухом.

– Не знаю, *Северус*. У меня много догадок, одна невероятней другой.

Гарри чуть приоткрыл глаза: *Дамблдор* стоял к нему спиной, Перси – лицом, внимательно слушая. *Снегг* между ними, он явно сердился» [1, p. 190-191].

2. *Translation by M. Spivak:*

– Очень хорошо, *Злодеус*. Я и не ожидал, что Блэк станет здесь задерживаться.

– У вас есть предположения о том, как он сюда пробрался, профессор? – спросил *Злей*.

Гарри чуть-чуть приподнял голову от ладони, чтобы слышать и вторым ухом.

– У меня их много, *Злодеус*, и каждое следующее – ещё более не правдоподобное, чем предыдущее.

Гарри еле заметно приоткрыл глаза и осторожно взглянул на профессоров; *Думбльдор* стоял к нему спиной, зато Гарри видел застывшее от напряжённого внимания лицо Перси и сердитый профиль *Злея*. [2, p. 200]

As we can see, the director's surname – *Dumbledore* – was rendered due to transcription by M. Litvinova (*Дамблдор*), and to transliteration by M. Spivak (*Думбльдор*). This example confirms my conclusion about M. Spivak's «Хуффльпуфф». Such an approach does not give us a precise representation of the

English language (which plays an important role in the novel, depicting all the beauty of British atmosphere).

As for *Severus*, the professor's name is obviously copying words of Latin origin, which have to be interpreted in a traditional way (i. e. using transliteration). Consequently, M. Litvinova successfully uses this strategy and turns it into *Северус*. Nevertheless, she decided to mix different approaches again; M. Litvinova uses adaptation when it comes to his surname – *Снегг*. *Снегг* obviously reminds the reader of the word «СНЕГ» («SNOW»), so that they understand that the character might have a cold, indifferent heart. In the original it is conveyed due to his name, because it contains the root of an adjective «severe», which gives the readers a hint about his personality. Therefore, M. Litvinova decided to save the author's concept, but in her own way – by changing his surname.

M. Spivak chose the strategy of translating both the name and a surname – *Злодеус Злей*. It is one of the biggest mistakes in her translation. Firstly, there is a huge difference in meaning between «severe» and «evil». Secondly, and most importantly, such a name turns the book into a fairy tale for pre-school children at once, which is not the proper age group for «Harry Potter» readers.

I believe that using foreign proper names is not an issue in case of «Harry Potter and the Prisoner of Azkaban». As the translation of fiction is intended to give a reader an opportunity to feel all the authenticity of an imaginary world to the full, nothing can sound as mysterious as English or Latin names. Furthermore, I am sure that transcription is able to bring children's interest to the English culture and language.

References

1. Ролинг Дж. К. Гарри Поттер и узник Азкабана (перевод М. Литвиновой). Москва : Росмэн-Пресс, 2007. 509 с.
2. Роулинг Дж. К. Гарри Поттер и узник Азкабана (перевод М. Спивак). Махаон, 2014. 528 с.
3. Rowling J. K. Harry Potter and the Prisoner of Azkaban. Arthur A. Levine Books An Imprint of Scholastic Inc., 1999. 520 p.

Пороговська Я. В.

Харківський гуманітарний університет «Народна Українська Академія»

Гусленко І. Ю., к. пед. н., доцент,

Харківський гуманітарний університет «Народна Українська Академія»

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ Анімаційних фільмів для дітей

Політичні, соціокультурні та економічні чинники впливають на дублюванням фільмів, тому проблематика аналізу якості такого перекладу є актуальною та доцільною. Переклад сам по собі є видом мистецтва, а кінопереклад вимагає ще й особливої креативності та генерації думок, що ускладнюється характерними для кінотексту особливостями – обмеженням відеоряду, фокусуванням на миттєве сприйняття, часовими рамками, лабіальною синхронізацією і т. ін. [3].

Таким чином, перекладач, працюючи над кінотекстом в процесі аудіовізуального перекладу, займається чимось абсолютно відмінним від семантичного перекодування тексту оригіналу, обмеженого лише рамками мови. При аудіовізуальному перекладі перекладачеві необхідно мати знання в багатьох областях лінгвістики, адже інформація надходить по паралельних каналах сприйняття [1].

Матеріалом для дослідження є британський дитячий анімаційний телевізійний серіал «Perra Pig» створений режисером та продюсером Естлі Бейкером Девісом. Вперше з'явився на екрані 31 травня 2004 року. Станом на початок 2015 року було випущено 4 сезони серіалу. Транслювався у 180 країнах світу, в тому числі і в Україні.

У випадку перекладу анімаційних фільмів завдання перекладачів ще й ускладнюється власне цільовою аудиторією, яку здебільшого складають діти, які є чутливими та вразливими і які зазвичай сприймають все буквально, перегляд фільмів може мати на них значний вплив [4]. Цей фільм належить до жанра

анімації/комедії, який перекладати досить складно через насичення кінотексту жартами, базованими на лінгвокультурній інформації, каламбурами або грою слів, римованістю рядків – перекладачі постійно натрапляють на проблему відтворення такого типу гумору. Особливу увагу приділено одиницям, які містять гумор, оскільки мова йде про комедійний жанр кіномистецтва та переклад неперекладного, що завжди становить зацікавлення перекладачів. Метою перекладача кінотексту є досягнення адекватності перекладу і спроба викликати у глядача такі ж самі емоції, які мав би відчутти глядач-носій мови оригіналу. Для досягнення поставленої мети знаряддям для перекладача стають перекладацькі трансформації з допомогою яких майстер слова передає інформацію з однієї мови на іншу [2].

Найбільше складнощів виникає на лексичному рівні. Можна відзначити часте використання вигуків, до яких не завжди просто підібрати еквівалент, який буде ідеально лягати під дубляж. Наприклад, в серії «Гра в хованки» («Hide and Seek») герой видає радісне Whee!, що, згідно з Oxford Dictionary, використовується для вираження радості, захоплення, задоволення [5]. Однак в українській мові англійське «Whee!» співзвучно так званого свинячого стану, і якщо говорять про емоції людини, зазвичай пов'язують саме із захопленням (можна порівняти з фразеологізмом прийти в поросячий захват).

Отже, при перекладі аудіовізуального тексту необхідно уникати проблем поєднань звуків, так як у подальшому процесі озвучування їх буде складно вимовити і вони не будуть збігатися з оригіналом за тональністю. У деяких випадках перекладач може зіткнутися з труднощами технічного характеру, коли лист з репліками неповний і виникає необхідність перекладати діалоги і репліки, сприйняття яких на слух є теж утруднено.

Література

1. Горшкова В. Е. Особенности перевода фильмов с субтитрами. *Вестник Сибирского государственного аэрокосмического университета имени академика М. Ф. Решетнева*. Красноярск, 2006. Вып. 3 (10). С. 141-144.

2. Козуляев А. В. Аудиовизуальный полисемантический перевод как особая форма переводческой деятельности [Электронный ресурс]. 2013. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/audiovizualnyy-polisemanticheskiy-perevod-kak-osobaya-forma-perevodcheskoy-deyatelnosti-i-osobennosti-obucheniya-dannomu-vidu/viewer>
3. Кузьмичев С. А. Перевод кинофильмов как отдельный вид перевода. *Вестник Московского государственного лингвистического университета*. Серия «Языкознание», 2012. Вып. 9 (642). С. 140-149.
4. Райс К. Классификация текстов и методы перевода. *Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике*. М., 1978. С. 202-228.
5. Whee. *Oxford Dictionaries Online* [Electronic resource]. URL: <https://en.oxforddictionaries.com/definition/whee>

Тихонович А. С.

Восточноукраинский национальный университет им. В. Даля
Бовт А. Ю., к. пед. н., доцент,
Восточноукраинский национальный университет им. В. Даля

ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕВОДА СПОРТИВНЫХ ТЕРМИНОВ (НА ПРИМЕРЕ ТЕРМИНОЛОГИИ ВИДОВ СПОРТА, КОТОРЫЕ С 2020 ГОДА ОФИЦИАЛЬНО ВКЛЮЧЕНЫ В ПРОГРАММУ ОЛИМПИЙСКИХ ИГР)

Спорт является неотъемлемой частью общественной жизни. Большинство спортивных состязаний широко освещаются средствами массовой информации, а их трансляции насчитывают миллионы зрителей. Именно средства массовой информации во многом способствуют популяризации спортивной сферы жизнедеятельности. Благодаря такой доступности спорта спортивная терминология, на первый взгляд, может показаться элементарной. Тем не менее,

любой вид спорта обладает обширной терминологической базой, для овладения которой нужно немало времени и усилий. Стоит помнить, что для того, чтобы правильно донести информацию до адресата, переводчику текстов спортивной тематики нужно разбираться не только в общеупотребительной лексике, но и в специфике спортивной терминологии, принимая также во внимание спортивный сленг и трудности, которые могут возникнуть по ходу перевода.

Актуальность темы обуславливается постоянным развитием и растущей популярностью сферы спорта благодаря проведению международных соревнований, в частности, введением новых видов спорта в программу Олимпийских Игр 2024 и, как следствие, вхождением относительно новых спортивных терминов в широкое использование. Правильное толкование терминологии подобных соревнований становится не только важным моментом в их проведении, но также и в их освещении в СМИ. Именно поэтому **целью работы** является рассмотреть способы перевода терминологии новых видов спорта, которые с 2020 года официально включены в программу Олимпийских игр.

Перевод спортивных терминов всегда являлся нелёгкой задачей из-за существования определённых сложностей, отсутствующих в других сферах деятельности. К таким можно отнести: неоднозначность определённых терминов, большое количество неологизмов и, как следствие, отсутствие переводческих соответствий, а также национальную вариативность терминов.

Наличие разного рода сложностей приводит к тому, что переводчик прибегает к использованию переводческих трансформаций. Рассмотрим некоторые из них:

Самыми распространёнными (и наиболее продуктивными) являются **транскрипция и транслитерация**. **Транскрипция** (транскрибирование) – воспроизведение *звучания* иностранного слова на языке перевода. **Транслитерация** – воспроизведение *буквенного состава* иностранного слова на языке перевода. Таким способом передаётся большинство спортивных терминов [9]. Отдельными примерами могут послужить названия видов спорта: break dance

– брейк-данс, skateboarding - скейтбординг, surfing – серфинг. Также транслитерации подлежат все стили из брейк-данса: Strutting – страттинг, Dimestop – даймстоп, Popping – поппинг, loking – локинг и т.д [3]. Термины, включающие в себя имена собственные, также обычно переводятся путём транскрипции: Ollie – Олли, Garda hitch – узел Гарда, Prussik knot – узел Прусика.

Калькирование – образование новых слов и выражений по лексико-фразеологическим и синтаксическим моделям другого языка с использованием элементов данного языка. Калькироваться могут не обязательно все части иноязычного слова, а только одна часть [8].

Примерами калькирования могут послужить термины такого вида спорта как скалолазание: climber – скалолаз, climbing – скалолазание, belay – страховка, belayer – страхующий [1].

Дословный перевод - перевод, в котором порядок слов на языке оригинала сохраняется, и слова переводятся только в широком значении, не принимая во внимание контекст. Дословный перевод, при правильной передаче мысли переводимого текста, стремится к максимально близкому воспроизведению синтаксической конструкции и лексического состава оригинала [4]: exterior angle – внешний угол, особая форма доски для серфинга «swallow tail» – ласточкин хвост.

Описательный перевод – это способ передачи безэквивалентной лексики, заключающийся в раскрытии значения исходной единицы с помощью словосочетаний или целого предложения.[2] Многие термины брейк-данса, скейтбординга и серфинга так или иначе нуждаются в описательном переводе. К примеру, step-in – степ-ин (автоматически застёгивающиеся крепления), flexing – флексинг (стиль уличного танца), locking – локинг (стиль танца, сочетание быстрых движений и замирания в импровизационных позициях на короткое время, а затем продолжения движений с той же скоростью), fakie – фэйки (езда спиной вперёд), flare – флай/флер (дословный перевод «вспышка», но в терминологии брейк-данса – это вращение ног по кругу, расставив ноги уголко, поочередно меняя руки) [6, 7], backdoor – бэкдор (манёвр, возможный лишь на

волне, которая ломается в обе стороны с образованием трубы), backside – бэксайд (движение спиной к волне, а также бэксайд – название волны, при которой сёрфер оказывается в таком положении), inside – инсайд (место, которое находится ближе к берегу) [5].

Отдельную сложность может представлять перевод спортивного сленга, терминов включающих в себя имена собственные, а также аббревиатур.

Одним из самых сложных моментов в переводе является понимание и интерпретация спортивного сленга. К примеру, переводчику следует знать, что «sus» в скалолазании означает – осмотреть маршрут (т. е. осмотреть зацепки, визуализировать последующие движения и т.д.), а «beast» в брейк-дансе это имя нарицательное для танцора с выдающимися физическими способностями..

Аббревиатуры могут переводиться двумя способами. Первый способ – метод транслитерации: CONCACAF – КОНКАКАФ. Второй способ немного сложнее – он подразумевает дешифровку английской аббревиатуры, а после – поиск эквивалентной русской формы. Аббревиатура П.С.В (первое свободное восхождение) в оригинале выглядела как F.F.A (first free ascent).

Таким образом, спортивная терминология, так или иначе, постоянно развивается и меняется и, как следствие, появляются новые термины, перевод которых будет вызывать определённые трудности у переводчиков. Тем не менее, в ходе этой работы выяснилось, что самыми распространёнными и эффективными приёмами для переводчика являются транскрипция, калькирование, а также описательный перевод. Именно эти приёмы при переводе помогают достичь максимальной эквивалентности и адекватности.

Литература

1. Англо-русский словарь скалолазных и альпинистских терминов [Электронный ресурс]. URL: <https://risk.ru/blog/210432>
2. Безэквивалентная лексика и трудности перевода [Электронный ресурс]. URL: <https://study-english.info/>

3. Брейк-данс [Електронний ресурс]. *Wikipedia*. URL: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Брейк-данс>
4. Методи перекладу [Електронний ресурс]. URL: <http://flarus.ru/>
5. Серф-термины & серф-слэнг [Електронний ресурс]. URL: <https://www.redstarsurf.com/ru/surfing-terms-slang/>
6. Скейтборд-глоссарий [Електронний ресурс]. URL: <https://subscribe.ru/archive/sport.extreme.sk8boarding/200911/29003708.html>
7. Скейтбординг [Електронний ресурс]. *Wikipedia*. URL: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Скейтбординг>
8. Толковий перекладоведчеський словарь [Електронний ресурс]. URL: <https://gufo.me/dict/translatology/калькирование>
9. Транскрипция и транслитерация [Електронний ресурс]. URL: <http://dressedbread.com/transcription-and-transliteration/>

Шахматова Ю. О.

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

Лук'янова Т. Г., к. філол. н., доцент,

Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна

СПЕЦИФІКА АНГЛО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ ТЕРМІНОЛОГІЇ У НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТАХ У ГАЛУЗІ ЕКОДИЗАЙНУ

Майже кожному досліднику, який коли-небудь вивчав переклад, зокрема науково-технічний переклад, рано чи пізно доводилося займатися лінгвістичними проблемами. Лінгвістика – навчальна дисципліна, яка займається вивченням мови в цілому, надає нам інструменти, які допомагають нам створювати більш витончені описи мови перекладу. Проте останні роки поставили питання про цінність лінгвістичних описів у новій дисципліні перекладознавства.

Актуальність даної роботи зумовлена постійними змінами у теорії перекладознавства, які пропорційно залежать від технічного прогресу та поштовхів у суспільстві.

Метою дослідження є визначити загальні теоретичні положення щодо перекладу науково-технічної літератури та основні способи її перекладу.

Багато нової літератури з питань перекладу припускає, що у вивченні перекладу існують два підходи і що між ними існує чітка різниця. Перший із цих підходів є інформативним у мовознавстві та здебільшого називається «лінгвістично орієнтованим». Другий заснований в основному на культурології та теорії літератури і відомий як „культурний» підхід.

Згідно В. Н. Комісарову [2, с. 156] сучасна теорія перекладу розрізняє такі жанрово-стилістичні види перекладу:

– Художній переклад – переклад художніх текстів. Він здійснюється за допомогою равноцінної передачі засобами іншої мови емоційно-філософського змісту того чи іншого прозового чи віршованого літературного твору.

– Інформативний переклад – переклад текстів, основна функція яких полягає у передачі якоїсь інформації. До інформативного перекладу належать:

а) науково-технічний переклад – переклад науково-технічних текстів та документації;

б) суспільно-політичний переклад – переклад суспільно-політичних текстів;

в) військовий переклад – переклад текстів військової тематики;

г) юридичний переклад – переклад текстів юридичного характеру;

д) побутовий переклад – переклад текстів розмовно-побутового характеру.

Під час перекладу текстів наукового стилю слід не забувати про їх відмінність від розмовної мови та художньої літератури, а саме лексично, стилістично й граматично.

Розходження у перекладі наукових текстів зазвичай полягають у формі, ступені вираженості комунікативної направленості (як правило, він є яскравим) та мовних засобах. Виконуючи переклад текстів подібної тематики, фахівцю доводиться стикатися як з суто мовними лінгвістичними проблемами, що

обумовлені розходженнями у семантичній структурі і властивостями використання декількох мов у комунікативних процесах, як і в рівній мірі проблемами соціолінгвістичної адаптації тексту.

Як висловлювався Я.І. Рецкер, працюючи над науковим текстом спеціаліст має брати до уваги мовленнєві звички носіїв мови, на яку перекладають, не маючи на меті порушити звичайне сприйняття тексту. Відмінності лінгво-етнічного характеру між носіями іноземної та мови перекладу можуть бути як культурно-історичними, так і мати актуально-подійний характер [6, с. 76].

Більш того, перекладач має тримати у свідомості той факт, що граматична структура англійських текстів науково-технічного стилю має відмінність у своїй конструктивній складності. Подібні тексти багаті на безособові форми дієслів, форми пасивного стану, зворотами як дієприкметниковими, так і герундіальними, займенниками першої особи однини, що можуть порушувати загальне розуміння сенсу тексту та дають перекладачеві додаткове випробування.

Типовими особливостями науково-технічного стилю зазвичай є логічність, точність, зрозумілість, інформативність та об'єктивність. До того ж, часто виокремлюють наступні: однозначність, переконливість, узагальнення, предметність, доказовість тощо [3]. Науково-технічний стиль чи не найбільше відображає найсуттєвіший та багатобічний вплив на лексичну структуру мови.

Термінологічність, як визнає велика кількість дослідників, – одна з основних стильових рис наукового стилю та є інформативним ядром лексики наукових мов. Частіше, під цим терміном розуміють мовний засіб вираження спеціального поняття.

Основна термінологічна теорія була закладена вже у 30-і роки минулого століття такими лінгвістами як О. Реформатським та Г. Винокуром і потім розвинуті сучасними вченими О. Суперанською, В. Даниленко, Т. Панько, С. Гриньовим, В. Лейчиком й багатьма іншими.

Нагальність появи нових робіт, пов'язаних з особливостями перекладу термінології у науково-технічних текстів, а зокрема у галузі екодизайну, з англійської мови на українську, викликана цілою низкою причин.

Найперша з них – це відсутність стандартів у цій галузі та термінологічних словників українською мовою взагалі. Наступна – це значні зміни у технологіях передачі даних, які є пов'язаними з об'єднанням автономних територіально розподілених процесів та системами зв'язку у єдину структуру з використанням цифрових засобів та мереж.

Ще однією особливістю є технічний сленг, який, хоч і відноситься до професійного, все більше використовується непрофесіоналами в міру поширення цієї сфери і її впровадження в повсякденне життя. Що ж стосується термінології в даній сфері, то, як було сказано вище, основні проблеми термінології в цілому – недостатній рівень опрацювання або зовсім відсутні термінологічні стандарти і труднощі вироблення задовольняє всім вимогам визначень термінів. Зараз, коли швидко розвиваються області інформаційних технологій, ці проблеми проявляються особливо яскраво.

Під час перекладу термінів у галузі екологічного дизайну можуть виникати певні труднощі. Вони полягають у тому, що лєвова частка термінів даної лєксикки не мають еквівалентів, тобто належать до безеквівалентної лєксикки, але це не є показником того, що дані терміни становлять виклик для перекладача.

Під час перекладу текстів у галузі екодизайну чи інформаційних технологій можна використовувати наступні способи [1, с. 23]:

А) транскрипція та транслітерація. Транскрипція дуже часто застосовується зі збереженням елементів транслітерації. У такий спосіб перекладено, наприклад, такі англійські терміни: nucleotide – нуклеотид, server – сервер, Hitachi – Хітачі, moderator – модератор. Надійність є основною перевагою будь то чи транскрипції, чи транслітерації як методу перекладу. Шляхом використання даного способу при перекладі малознайомого терміну передається лише його звукова оболонка, у той час як змістовна частина слова є зрозумілою за допомогою контексту.

Б) адаптоване транскодування. Якщо термін у мові перекладу утворений з інтернаціональних терміноелементів давньогрецького або латинського виникнення, то, у таких випадках, нерідко здійснюється транскодування термінів. Методом адаптованого транскодування було перекладено такі терміни: matrix –

матриця, directory – директорія, command – команда Одним з підтипів транскодування є, так зване, змішане транскодування: organizer – організатор; chipset – чіпсет; adaptor – адаптор;

В) калькування. Існує два види кальок: повні семантичні кальки – ті, коли всі складові терміну вихідної мови поелементно чи поморфемно трансформуються за допомогою засобів української мови: process – handling procedure – процедура управління процесом; неповні семантичні кальки - коли частка терміноскладових передана не україномовним елементом, а засобом транслітерації: cyderworld – кіберсвіт;

Г) описовий переклад. При застосуванні такого методу відбувається заміна слова в мові перекладу словосполученням, що достеменно передає сенс слова. У текстах приведеної цієї сфери часто можна зіткнутися зі скороченнями та аббревіатурами, що були утворені з метою досягнення лаконічності та чіткості. Наприклад, LCA («life cycle assessment») – оцінка усього циклу існування продукту.

Хоч для кваліфікованого спеціаліста-перекладача переклад термінів різноманітних галузей і не є проблемою, бо, насамперед, зараз існує велика кількість джерел, до яких можна звернутися за допомогою під час пошуку необхідних еквівалентів у мові, якою перекладають, все ж не можна виключати існування низки складнощів. Саме тому слід використовувати не тільки фахові перекладні словники термінів, але й брати до уваги довідкову літературу та не хтувати консультацією з більш досвідченими спеціалістами. А у рідких випадках, коли ще немає звичного еквівалента, перекладач може на власний розсуд обирати спосіб перекладу та пропонувати власний (авторський).

Література

1. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури: Ч. 2: Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі. Вінниця : Нова книга, 2001. 303 с.

2. Комиссаров В. Н. Общая теория перевода. Проблемы переводоведения в освещении зарубежных ученых : учебное пособие. Москва : ЧеРо, 1999. 134 с.
3. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця : Нова Книга, 2001. 448 с.
4. Овчаренко В. М. Структура терміна в англійській мові / В. М. Овчаренко, А. Н. Григорович, Д. М. Дацько. Харків : Нове видавництво, 1999. 370 с.
5. Реформатский А. А. Что такое термин и терминология. М. : Наука, 1959. 520 с.
6. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика : очерки лингвистической теории перевода. М. : Международные отношения, 2006. 240 с.

Секція 5. Зарубіжна література і порівняльне літературознавство

Можнякова Р. В.

Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля

Ігошев К. М., викладач,

Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля

ОСОБЛИВОСТІ МІКРОПРОЗИ (MICROFICTION) НА ПРИКЛАДІ ОПОВІДАННЯ Р. КАРВЕРА «WHY DON'T YOU DANCE?»

Постановка проблеми. Вивчення американської мікропрози (microfiction), яка в силу своєї метафоричності та здатності зробити негайний ефект, відображає національний менталітет, охоплює як хвилинне, так і більш глибоке сприйняття сучасної реальності. Фон та основу сучасної малої прози складають філософія та естетика постмодернізму: ідея хаосу, відхід від зовнішньої реальності до дослідження внутрішнього світу людини, фрагментарність, майстерний потік свідомості, інтертекстуальність, і елемент гри. Персонажем таких «short shorts» часто виступає асоціальна і навіть маргінальна особистість, найчастіше у героя немає передісторії, а часом й імені. Перед нами або відкинуті суспільством стражденні особистості, або персонажі, що одержимі фобіями і болючими нахилами. Це створює часом безпросвітну атмосферу жорстокості, бездушності та самотності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження жанру короткого оповідання спирається на фундаментальні положення праць класичного і сучасного літературознавства з теорії жанру і дискурсу таких вчених як, М. Бахтін, Т. Бовсунівська, Р. Годен, В. Жув, Н. Лейдерман, Є. Мелетинський, М. Тамарченко, Ц. Тодоров. В. Тюпа, Р. Уеллек і О. Уоррен, С. Шарифова, Б. Ейхенбаум. Серед закордонних науковців американську мікропрозу вивчали: Т. Бернз, Т. Вайт, Ф. Еванс, Л. Завала, В. Неллес, Р. Оберфірст, Дж. Стерн, Дж. Томас, В. Харріс, І. Хоув, Р. Шепард та інші [4, с. 89].

Мета даного дослідження полягає у аналізі особливостей жанрової специфіки сучасного короткого оповідання з метою встановлення притаманних їм художніх засобів в їх функціонально-змістовній та естетичній ролі.

Виклад основного матеріалу. Американське оповідання ХХІ століття вбирає багато формальних і змістовних прийомів попередників: монологічну форму, майстерний потік свідомості, відсторонене зображення насильства і жорстокості, залучення міфу, біблійні референції, елементи абсурду і сюрреалізму. Фоном і основою для багатьох творів залишається постмодернізм, іноді навіть в гіперболізованому вигляді. «Весь світ зруйнувався, основа розхиталася» [5, с. 195] – ці слова, які, цитуючи У. Б. Сйтса, вимовляє персонаж оповідання «Шпалерник» У. Гея («The Paperhanger» by William Gay), могли б слугувати епіграфом до багатьох збірок новітньої американської мікропрози.

Реймонд Карвер – американський поет і романіст, найбільший майстер англomовної малої прози другої половини ХХ століття. Головна тема оповідань Карвера – ерозія особистості і світу як феномен повсякденного життя, що виявляється в формальності людських контактів, анемії почуттів, загального відчуття самотності. Прозу письменника літературознавці характеризують як сувору, а іноді – як скупу, бо в ній немає нічого зайвого, кожна деталь навантажена змістом, діалог побудований на обміні простими репліками, проте створюється основний контекст, в якому кожна така репліка значить набагато більше, ніж безпосередня розмова. Творчість Карвера часто співвідносять з мінімалізмом – художньою течією, що розвивається в музиці, живописі та літературі США з кінця 1970-х років. Герої Р. Карвера часто належать до категорії так званих «синіх комірців», працівників без особливої кваліфікації, рідше зустрічаються лікарі та вчителі, а іноді це просто люди без певних занять, що заглушають свою тугу та невлаштованість алкоголем. В цьому аспекті, аспекті зображення менш привабливих явищ сучасного суспільства, творчість Р. Карвера можна віднести й до так званого «брудного реалізму» (термін Білла Бафорда [2, с. 4]).

«*Why Don't You Dance?*» – це іронічна обробка серйозної теми, що є характерною для творчості Р. Карвера. Трагедія головного героя не прописана, але читач може досить легко скласти історію за підказками. Очевидно, сталося розлучення чи розлука. Очевидно, були фінансові проблеми, які так часто пов'язані з розлученням. Судячи з того, що герой п'є, алкоголізм є причиною, або наслідком його проблем. Чоловік покинув усі надії й тепер бачить надію лише в інших людях, яких представлено молодою парою, яка тільки починає життя і намагається дістати меблі для своєї орендованої квартири.

Розлучення, невірність, внутрішні суперечки, фінансові проблеми, банкрутство, алкоголізм, споживацтво як заміник інтимної близькості та розчарування в американській мрії – ось загальні теми коротких оповідань Карвера. Символ людини, що сидить надворі на своїй галявині і п'є віскі, з усіма своїми матеріальними надбаннями, розташованими навколо нього, але незабаром розпорошеними на чотири вітри, є вражаючим символом сучасних людей.

«*Why Don't You Dance?*» відбиває зрілість Карвера як особистості та автора. Старший чоловік у цій історії бачить себе у своїх молодих покупцях, що прийшли на його галявину, і хоче допомогти їм у житті; це, очевидно, є відбиттям ставлення самого автора.

Проте, є деякі моменти, коли автор дає нам уявлення про думки персонажів, яких у нас не було б інакше. Наприклад, ми дуже коротко проглядаємо думки головного героя про своїх молодих відвідувачів: «*Він дивився на них, поки вони сиділи за столом. У світлі лампи було щось **take** в їхні обличчях... Гарне чи бридке? Неможливо було сказати напевне*» [1].

Автор також відкриває нам думки персонажа і в кінці історії, коли ми дізнаємось, що молоду дівчину все ще турбує зустріч зі старшим чоловіком: «*Вона все говорила й говорила. Вона розповіла усім. Було в цьому щось особливе, і через це вона намагалася виговоритися. Пройшов певний час і вона припинила свої спроби*» [1].

Висновки. На відміну від деяких інших оповідань Р. Карвера, де є чітка сюжетна лінія, «*Why Don't You Dance?*» залишає читача без ясного уявлення про

те, що сталося. Це могло бути наміром автора – залишити за читачем право інтерпретувати історію так, як він сам вважає за потрібне. Не даючи читачеві фону, який він міг би використати, щоб зрозуміти мотиви або причини того, чому чоловік продає все своє майно, автор натякає на те, що відбувається у стосунках між двома людьми, але це не обов'язково те, що можуть зрозуміти інші, такі як дівчина Джека або навіть й самі читачі.

Література

1. Carver R. Why Don't You Dance? [Електронний ресурс]. URL: <https://docplayer.net/21162706-Why-don-t-you-dance-by-raymond-carver-1-617-words-6-pages.html>
2. Dirty realism : new writing from America. Granta magazine. Ed. by B. Buford. Cambridge : Granta Publications, 1983. 252 p.
3. Micro Fiction: An Anthology of Fifty Really Short Stories. Ed. by J. Stern. New York : W. W. Norton & Company, 1996. 144 p.
4. Nelles W. Microfiction: What Makes a Very Short Story Very Short? Narrative. Vol. 20. No. 1. (January 2012). Pp. 87-104.
5. The Anchor Book of New American Short Stories. Ed. by B. Marcus. New York : Anchor, 2004. 496 p.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Безкоровайний Владислав Ігорович – студент 4 курсу Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». Науковий керівник: Кокоріна Людмила Володимирівна – кандидат педагогічних наук, Горлівський інститут іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Ворон Олександра Олександрівна – студентка 3 курсу Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. Науковий керівник: Бовт Альона Юріївна – кандидат педагогічних наук, доцент, Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля.

Горошко Анастасія Ігорівна – магістрантка 1 курсу Львівського національного університету імені Івана Франка. Науковий керівник: Татаровська Олеся Василівна – кандидат філологічних наук, доцент, Львівський національний університет імені Івана Франка.

Давидова Маргарита Олексіївна – студентка 2 курсу Національного авіаційного університету. Науковий керівник: Сітко Алла Василівна – кандидат філологічних наук, доцент, Національний авіаційний університет.

Демиденко Олександра Сергіївна – студентка 3 курсу Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Науковий керівник: Кривенець Ірина В'ячеславівна – викладач, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Забєгалін Даинило Віталійович – студент 4 курсу Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. Науковий керівник: Модестова Тетяна Василівна – доктор педагогічних наук, професор, Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля.

Зайкова Варвара Анатоліївна – студентка 3 курсу Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. Науковий керівник: Бовт Альона Юріївна

– кандидат педагогічних наук, доцент, Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля.

Кедись Діана Олегівна – магістрантка 1 курсу Львівського національного університету імені Івана Франка. Науковий керівник: Андрейчук Надія Іванівна – доктор філологічних наук, професор, Львівський національний університет імені Івана Франка.

Куряк Катерина Михайлівна – студентка 4 курсу Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». Науковий керівник: Кокоріна Людмила Володимирівна – кандидат педагогічних наук, Горлівський інститут іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Можнякова Радислава Валеріївна – студентка 4 курсу Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. Науковий керівник: Ігошев Кирило Михайлович – викладач, Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля.

Нагорна Варвара В'ячеславівна – студентка 4 курсу Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. Науковий керівник: Модестова Тетяна Василівна – доктор педагогічних наук, професор, Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля.

Парчевська Дарина Дмитрівна – студентка 2 курсу Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Науковий керівник: Кривенець Ірина В'ячеславівна – викладач, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Пороговська Яна Вадимівна – магістрантка 1 курсу Харківського гуманітарного університету «Народна Українська Академія». Науковий керівник: Гусленко Ірина Юріївна – кандидат педагогічних наук, доцент, Харківський гуманітарний університет «Народна Українська Академія».

Радченко Марія Олегівна – студентка 3 курсу Національного Авіаційного

Університету. Науковий керівник: Сітко Алла Василівна – кандидат філологічних наук, доцент, Національний авіаційний університет.

Романюк Андрій Олександрович – студент 3 курсу Національного Авіаційного Університету. Науковий керівник: Сітко Алла Василівна – кандидат філологічних наук, доцент, Національний авіаційний університет.

Сухоносова Лілія Андріївна – студентка 4 курсу Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. Науковий керівник: Модестова Тетяна Василівна – доктор педагогічних наук, професор, Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля.

Тихонович Альона Сергіївна – студентка 1 курсу Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. Науковий керівник: Бовт Альона Юріївна – кандидат педагогічних наук, доцент, Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля.

Хичій Владислав Іванович – магістрант 1 курсу Львівського національного університету імені Івана Франка. Науковий керівник: Андрейчук Надія Іванівна – доктор філологічних наук, професор, Львівський національний університет імені Івана Франка.

Шахматова Юлія Олександрівна – магістрантка 1 курсу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». Науковий керівник: Лук'янова Тетяна Геннадіївна – кандидат філологічних наук, доцент, Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна.

Шийка Софія Романівна – магістрантка 1 курсу Львівського національного університету імені Івана Франка. Науковий керівник: Андрейчук Надія Іванівна – доктор філологічних наук, професор, Львівський національний університет імені Івана Франка.

Наукове видання

ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ
IV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-
КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОВА І СВІТ: МОВОЗНАВЧІ, ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ І ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧІ АСПЕКТИ
ВЗАЄМОДІЇ»

Укладач: ІГОШЕВ Кирило Михайлович

Оригінал-макет

К. М. Ігошев

Підписано до друку _____.

Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір типогр. Гарнітура Times.

Друк офсетний. Умов. друк. арк. _____. Обл.-вид. арк. _____.

Тираж ____ екз. Вид. № _____. Замов. № _____. Ціна договірна.

Видавництво Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля

Адреса видавництва: м. Сєвєродонецьк, просп. Центральний, 59а

Телефон: +38 (050) 218 04 78, факс (064 52) 4 03 42

e-mail: vidavnictvosnu.ua@gmail.com